

C.M. van den Berg-Akkerman

DE STUNT VAN KLAS ZES

C. M. VAN DEN BERG-AKKERMAN

DE STUNT VAN KLAS ZES

Met illustraties van Corrie van der Baan

TWEEDE DRUK

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH N.V.
NIJKERK

INHOUD

1. Martha Pelle	7
2. Bep Heida	16
3. Na de lunch	23
4. De klas	29
5. Het huis buiten het dorp	40
6. De verleiding	47
7. De laatste loodjes	55
8. Wat velen weten, blijft geen geheim	60
9. Alle hens aan dek	66
10. De dag	71

1. Martha Pelle

Het weerbericht, dat de vorige dag na het nieuws uitgezonden was, had het wel bij het rechte eind gehad. Het zou regenen! Welnu, het regende de hele morgen al pijpestelen; het was een ouderwetse, echt Hollandse regendag aan het worden. De dikke droppels spetterden tegen de ruiten en roffelden een donker liedje op het dak van het doktershuis. Het was spreekuur, in de studeer-spreekkamer zat de dokter te wachten op de patiënten.

Zijn dochter Martha zat voor het raam en keek verveeld naar buiten. Ze hoefde vanmorgen niet naar school, want ze had een paar dagen herfstvakantie. Het was overigens de laatste vrije dag en ze had gehoopt hem prettig door te kunnen brengen met Jacqueline van Noort, haar vriendin. Ze zou naar haar toekomen, maar nu het zulk slecht weer was, kwam ze vast niet en dat was jammer. Wat moest ze nu de hele morgen doen? Besluiteloos keek ze naar buiten, waar zo nu en dan iemand lopend of op de fiets aankwam, afstappend bij hun huis. Dan hoorde ze voetstappen in de gang, die naar de wachtkamer gingen. Het was vanmorgen niet druk. Alleen de dringende gevallen waagden zich zeker door de regen. Sommige van die mensen kende ze wel, ten slotte was de plaats waar ze woonde nog een groot dorp.

Kijk, daar kwam Appie van Buren aan achter op de fiets van z'n moeder. Mevrouw Van Buren sprong er kwiek af en pakte Appie resoluut beet.

„Ik wil niet naar de dokter, mamma,” riep Appie.

„Kom jongen, het moet,” zei mevrouw Van Buren.

„Nee, nee, ik wil niet, nee, neel!” gilte Appie verwoed, terwijl hij zijn moeder probeerde terug te trekken.

Maar mevrouw Van Buren pakte Appie op en stapte vlug met hem het huis binnen. Martha hoorde z'n hoge, schelle stem nog zenuwachtig doorpraten, zelfs toen hij al in de wachtkamer zat. Appie van Buren was het zoontje van hun bakker. Zijn zusje Petra zat bij haar in de klas.

Hij had zeker een ongelukje gehad, dacht ze geïnteresseerd. Nu, vader zou hem wel gauw helpen gelukkig. Gewend aan zulke voorvalletjes dacht ze alweer aan iets anders. Wat zou ze nu vandaag gaan doen? Ze kon toch eigenlijk niet deze laatste vrije dag de hele dag in huis blijven. Straks, na het spreekuur, zou ze Jacqueline maar opbellen en dan een afspraak met haar maken. Eerst zou ze haar pianoles maar doorspelen, dan was moeder ook tevreden tenminste.

Ze zette zich op de kruk en begon te spelen, de vingeroefeningen het eerst, het meest saaie. Ze maakte er een spelletje van en probeerde steeds vlugger de loopjes te nemen. Daardoor sloeg ze telkens mis; het klonk afgrijselijk. Ze was niet muzikaal, tot groot verdriet van vader, die zich ergerde aan haar nonchalante manier van spelen. Pianospelen was fijn als je het goed kon, maar dat het leren zo lang duurde en je dan aldoor maar oefeningen kreeg, dat zinde Martha helemaal niet.

Rrrrt . . . rrrrt . . . rrrt, rinkelde de telefoon.

Martha sprong op en rende erheen.

„Neem jij hem op, Martha?” riep moeder van boven.

„Joe,” seinde ze terug. Ze had de hoorn al van het toestel. „Met Martha Pelle,” zei ze opgewekt. Ze hield het potlood om te noteren al klaar, maar gooide het dadelijk weer neer.

„Ha Jacquelinel!” riep ze. „Wat een petweer, hè? Nee, je komt natuurlijk niet, 'k zat juist aan je te denken . . . Vanmiddag, om te sporten? Ja graag . . . Ik verwacht je, hoor, al giet het nog zo hard. Dan verzinnen we wel wat . . . Ja, dáág, tot straks!”

Toen ze de hoorn neergelegd had, kwam moeder de trap af.

„Was het voor jou, Martha?”

„Ja moeder, het was Jacqueline. We hadden een afspraak voor vanmorgen, maar die kon natuurlijk niet doorgaan. Jammer. Nu komt ze vanmiddag.”

„Misschien is het dan droog, Martha. Nu je toch thuis bent, kun je me mooi helpen. Er is elke dag genoeg te doen.”

„Zegt u maar wat ik doen kan, moeder.”

„Koffie zetten allereerst. Jannie heeft het ook druk en vader wil graag eerst koffie hebben, voor hij de visites gaat afleggen.”

„Goed, moeder, ik zet een puik kopje koffie, dat weet u.”

Neuriënd begaf Martha zich naar de keuken. Koffie zetten, daar vond ze niets aan, dat had ze moeder al zo dikwijls zien doen. Ze deed de koffiebonen netjes afgepast in de elektrische koffiemolen. Toen de stekker in het stopcontact en rrrt, in een wip waren ze gemalen. Het water, dat ze heet opgezet had, kookte spoedig en weldra trok de heerlijke koffiegneur door het huis.

Jannie, de werkster, kwam de achterdeur binnen. Ze snoof genietend. „Ze ruikt best, Martha,” zei ze lachend. „Wanneer . . . ?”

Vragend bracht ze haar hand naar haar mond.

„Straks, Jannie,” beloofde Martha vrolijk. „Ik zal gauw voor je inschenken als ze klaar is.”

„En dan toch zeker twee kopjes, want op één been kan een mens niet gaan, nietwaar?” zei Jannie, terwijl ze wegliep met een emmer water.

„Ouwe koffieleut,” plaagde Martha.

„Wat jij, krielkip, 't is, dat ik je heb leren lopen, maar anders . . .”

„Ja, wat anders, Jannie? Je kunt me echt niet meer op je schoot nemen, die tijd is voorbij. Weet je nog, dat je mijn vlechten altijd zo mooi vond?”

„En of, echt jammer, dat ze eraf zijn. Ik had je nooit permissie gegeven, vast niet,” zei Jannie.

„Gelukkig dat jij hier dan de baas niet bent, al hoor je natuurlijk bij ons. We zouden geen raad weten als we jou niet hadden!”

„Moet dat een grapje voorstellen, jongedame? Nu, Jannie lust je,” bromde de werkster, terwijl ze verwoed aan het zemen was.

Martha schonk vlug een hoeveelheid koffie in een kopje, dat op het aanrecht stond. „Alsjeblieft Jannie, een voorproefje,” riep ze zachtjes.

„Ha fijn,” gnuifde Jannie. Daar kwam ze meteen voor aanlopen.

„Zeg Martha, ik heb nog een boodschap aangepakt daarnet. Zet eens op het blok, dat je vader naar mevrouw Heida moet. Het zal wel voor dat meisje zijn, dat bij jou in de klas zit.”

„Bep, bedoel je. Waarom denk je dat?”

„O, die jongen had het over z'n zus, die ziek was. En naar ik weet, hebben ze daar toch maar één meisje, hè?”

„Dat is waar. Goeie, ik was Bep haast vergeten. Zou het niet zo best zijn met haar, Jannie?”

„Nee, het lopen gaat niet zo geweldig. Ze heeft beugels, weet je. Ik sprak haar moeder onlangs.”

„O, dat is erg,” zei Martha nadenkend. Ze liep naar de gang, waar het notitieblok lag. Met de ballpoint schreef ze: mevrouw Heida, Kromme Gracht 10, onder de andere adressen. Toen keerde ze naar de keuken terug, waar ze nogmaals water in de koffie-filter goot.

Ze dacht aan Bep. Wat vergat je toch gauw als je zelf niets mankeerde! Vader zei wel eens, dat mensen die lang ziek waren weinig bezoek kregen. Dat had ze altijd erg onhartelijk gevonden en nu was zijzelf ook al zo'n ontrouwe geworden. En eerst had ze nog wel zo'n medelijden gehad met Bep! Ze

schaamde zich en nam zich voor nu eens gauw naar haar toe te gaan.

Lawaaiig ging de deur van de spreekkamer open. Met veel geschreeuw en bombarie kwam Appie van Buren met zijn moeder de gang in. Het jongetje huilde en riep verontwaardigd: „Hij heb me net zo'n zeer gedaan, ik . . . ik wil naar hui . . . uis toe . . .” „We gaan al, jongen,” zei mevrouw, en sussend probeerde ze het kind te kalmeren. „Je zult eens zien, Appie, hoe gauw je arm-pje nu beter is.”

Martha zag haar weggaan door de buitendeur, waar het kind bedaarde. Een stilte viel in de brede gang. Er was blijkbaar geen enkele patiënt meer in de wachtkamer. Nu zou vader naar de huiskamer komen. Martha bracht de koffie binnen en zette vast de kopjes klaar om dadelijk te kunnen inschenken.

„Ik geloof, dat ik geen minuut te vroeg ben,” zei de dokter, de kamer binnestappend. Hij zette zich in een gemakkelijke stoel.

„Schenk je in, huisvrouwtje in de dop?”

„Ja vader, veel suiker, hè? Wat had Appie?”

„Z'n arm verbrand door heet water.”

„Erg?”

„Behoorlijk. Hij schreeuwde als een mager varken, dat joch.”

Martha knikte: „Branden doet erg pijn natuurlijk.”

„Zeker, maar hij had ook nog zo'n angst voor de dokter, weet je.”

„Dat kan ik begrijpen,” zei Martha, terwijl ze ondeugend naar haar vader keek. „Als ik zo'n dokter had, ging ik ook liever een straatje om.”

„Kom eens hier, dan zal die dokter jou eens knippen, meisje.”

„Ha ha, maar eerst koffie toch zeker?” lachte Martha.

„Zijn vader en dochter weer bezig?” Met deze woorden kwam moeder ook binnen. „Echt gezellig, dat het spreekuur vanmorgen niet zo lang geduurd heeft. Schenk mij ook maar meteen in, Martha.”

„Graag, moeder. U zonder suiker, hè?”

„Ja. Geef vader meteen de lijst met namen even aan, meiske.”

„Niet allebei tegelijk toch zeker, hè moeder? Eerst koffie schenken en dan de lijst maar.”

Martha haastte zich niet. Heel netjes bediende ze haar ouders, daarop haalde ze het notitielijstje, dat ze bij haar vader neerlegde.

„Alstublieft, de onderste naam heb ik daarstraks nog bijgekrab-
beld.”

Vader keek erop. „Mevrouw Heida staat er, en Droppert en Ver-
dam weer. Nu, het zijn er aardig wat, hoor. De patiënten laten
vanmorgen zeker liever de dokter naar zich toekomen,” mom-
pelde hij al lezend.

„Vader, hoe is 't met Bep Heida?”

„Je klasgenote? Ja, nog moeilijk met die beugels. Ze loopt nog
slecht. Zeg, waarom ben jij eigenlijk niet op school?”

„Weet u toch wel, we hebben herfstvakantie, nog één dag.”

„Ga een beetje zonnebaden als je vrij bent.”

„Leuk grapje, pa. Maar brengt u me dan weg en rijdt u net zo-
lang tot u de zon ziet? Afgesproken?”

„Goed idee, dan ga ik ook mee,” lachte moeder.

Vader knipoogde vrolijk, terwijl hij zichtbaar van z'n koffie ge-
noot. Toen stond hij op. „Je mag best met me mee vanmorgen,
Martha. We rijden samen naar een paar patiënten, waar je op
me wacht. En bij Beppie – zo heet dat meisje toch? – ga je mee
naar binnen. Breng haar eens een paar boeken, je hebt er ge-
noeg . . .”

„Moet je doen, Martha, ik zal je ook wat meegeven,” zei moeder.

„Je hebt er nu volop tijd voor.”

„O, ik vind het wel leuk om vader te assisteren. Mag ik dan eens
rijden op een stille weg?” vroeg Martha olijk.

„Hoe kom je erbij? En dan zeker in de sloot dukelen?”

„Wat flauw, u zit toch naast me.”

„Flauw of niet flauw, geen gekheid, hoor. Neus vlug in je boe-
kenkast en schiet op, jongedame.”

„Ik schiet al,” riep Martha vrolijk.

Met twee treden tegelijk holde ze naar boven, de trap op. Op
goed geluk pakte ze wat pockets. Leuk om met vader mee te
gaan, nu had ze meteen een doel deze morgen. In 't voorbijgaan
pakte ze haar mantel van de kapstok en toen was ze klaar. Moe-

der gaf haar een pakje mee. „Voor Bep,” zei ze.

Martha ging naar de garage. Vader had de auto al buiten. Hij opende de deur, waarop Martha kon instappen. Nu zat ze naast vader voorin.

„Waar gaat u het eerst heen, vader?”

„Altijd gaan de ernstige gevallen voor, Martha. De andere werken we in volgorde van de route af. 't Is nog goed nat anders, zeg.”

„Leuk als je in een auto zit. We zitten heerlijk droog en uw auto is meteen gewassen, paps.”

„Ja, dat is zo gek nog niet.” De dokter remde. „Hier moet ik wezen, Martha. Je amuseert je wel, terwijl ik binnen ben. Dáág!” Na deze woorden wipte de dokter vlug het trottoir over.

Martha keek hem na. Ze was trots op haar vader en ze hield dolveel van hem. Moeder zei altijd, dat zij vaders evenbeeld was. Zou zij ook dokter kunnen worden? Je moest er lang voor studeren, maar het leek haar fijn. Iets voor zieke mensen te kunnen doen, hen beter maken, dat was mooi. Zou ze toch eens aan vader vragen straks. Ha ha, kijk die vrouw eens hard lopen! Ze was nog wel blootshoofds! Ze zat zeker achter die jongen aan, die daar liep. Nu, die kreeg ze toch nooit, want die was haar veel te vlug af. Martha had er zoveel pret om, dat ze haar vader pas opmerkte, toen hij het portier weer opende.

„Daar was ik weer,” zei vader.

„Hoe was het met de zieke, paps?”

„Die had een redelijk goede nacht gehad.”

„Wordt hij beter?”

„Dat valt nog niet te zeggen, Martha. Ik hoop het.”

„Vader, kan ik ook dokter worden, later?”

„Het kan wel, meisje, maar je moet er echt roeping voor hebben.”

„O hé, wat is dat, roeping?”

„Tja, dat zal ik je later wel eens uitvoerig verklaren. Maar bedenken wel, Martha, dat je er heel lang voor moet studeren en dat je van mensen moet houden en niet bang van zieken moet zijn bijvoorbeeld.”

„Van mensen houden moet iedereen, ook al ben je geen dokter.”

„Dat is waar, Martha. Maar voorlopig heb je nog volop de tijd. Doe eerst je toelatingsexamen voor het lyceum maar, zorg dat je daarvoor slaagt.”

„Natuurlijk slaag ik,” zei Martha eigenwijs.

„Een goed begin is het halve werk,” lachte haar vader prettig.

„Dan nog een jaar of zes en daarna praten we nog eens. Tot zo meteen, meiske.”

Daar ging vader weer. Hij hoefde niet eens te bellen bij deze patiënt, want de voordeur van het huis ging juist open. Martha bladerde in een van de boeken, die ze bij zich had. Het verhaal, dat ze al lang gelezen had, pakte haar weer. Ze las een paar bladzijden, tot haar vader terug was.

„Nu gaan we naar Beppie,” kondigde de dokter aan.

De auto startte en zoefde weg. De ruitewisser veegde constant de regen van de voorruit. Martha keek er dromerig naar, terwijl ze nog half en half aandacht had voor de bekende weg. Bep woonde even buiten het dorp, maar met de auto was het niet ver. Toen ze dicht bij haar huis waren, zei Martha opeens: „Als ze nu eens erg ziek is, vader, wat moet ik dan doen?”

„Even blijven en haar gedag zeggen, dat kan altijd.”

Martha knikte en volgde de dokter naar de voordeur, waar hij aanbelde.

Mevrouw Heida deed open. Ze keek werkelijk verrast. „Dag dokter, dag Martha,” zei ze dadelijk.

„Dag mevrouw Heida. U stuurde vanmorgen een boodschap. Wie is de zieke en waar kan ik naar toe?”

„In de kamer, dokter. 't Is weer voor Bep, dat begrijpt u misschien al. De jongens zijn kerngezond, maar Bep heeft nog telkens wat na die kinderverlamming.”

Martha liep mee naar binnen. Bep kleurde toen ze haar zag.

„Daág,” zei ze timide.

De dokter eiste haar aandacht op. „Wat is het, Bep, vertel eens.”

„Hoofdpijn en slecht slapen, weinig eetlust . . .”

De dokter knikte: „Je moet naar buiten, Bep, veel naar buiten, dat is goed voor je.”

„Doe ik ook wel, maar het lopen, ziet u, dat gaat zo langzaam.”

„Tja, je moest ook gewoon naar school kunnen gaan, afleiding heb je nodig en bezigheden.”

„Ik wil graag, maar 't kan tòch niet,” zei Bep lusteloos.

„Als je een wagen had, kon je heen en weer. Hebt u al eens zo'n ding aangevraagd, mevrouw Heida?”

„Jawel dokter, ik kan een flinke bijdrage krijgen, maar dan moet ikzelf ook een behoorlijk bedrag op tafel leggen. Dat loopt in de honderdjes en die heb ik niet in mijn kast liggen.”

De dokter trommelde in gedachten op de tafel. „Er moet iets op gevonden worden,” zei hij na een ogenblik. „Het laat me niet los. 'k Zal eens kijken wat ik nog voor haar doen kan.”

„Graag, dokter.”

„En Bep krijgt een drankje, driemaal daags voor het eten innemen. Ik laat Martha een poosje bij je. Jullie zullen best wat te praten hebben en als het blijft regenen, Martha, haal ik je straks weer op.”

„Goed, vader,” knikte Martha.

Het afscheid ging vlug. Mevrouw Heida liet de dokter uit en de meisjes hoorden hen samen in de gang nog wat napraten.

2. Bep Heida

Bep en Martha keken elkaar aan. „Leuk dat je meekwam,” zei Bep.

„Ik heb je schandelijk vergeten,” zei Martha onhandig. „Hier zijn wat boeken, die had ik je een tijd geleden beloofd en een pakje van moeder.”

„Dank je.” Bep opende het pakje. „Heerlijk, noten! Daar ben ik dol op. En fruit, altijd lekker, zeg.”

„Verveel je je erg?” vroeg Martha naïef.

„Och, ik heb altijd wel wat te doen, huiswerk, borduren, lezen. Er is genoeg. Maar ik wil wat anders. Ik word soms zo vreselijk ongeduldig. Ik wil eruit, weg, net als jullie. Maar met die beugels kom ik nog niet ver . . .”

Martha knikte. „Je bent veranderd,” zei ze. „Een poos geleden was je zo, ja, hoe zal ik het zeggen, zo kalm, dacht ik.”

„O, nu, dat leek maar zo. Ik ben helemaal niet kalm en helemaal niet rustig en helemaal niet geduldig. Ik kook soms . . . Jullie kunnen maar alles, ik niks dan zitten, oefenen, lopen . . .”

Opeens zweeg ze, ze lachte verlegen naar Martha, die niets te zeggen wist. Toen begon Bep zenuwachtig verder te praten:

„Wat doe ik gek, hè, je zult wel denken. Misschien heb je nu al spijt, dat je gekomen bent.”

„Welnee, natuurlijk niet,” zei Martha. „Eigenlijk is het normaal, dat je er zo over denkt. Ik kan het in elk geval best begrijpen.”

„O goed, nou, laten we dan maar gauw over wat anders praten. Vertel wat van school, dat vind ik fijn.”

„Dat we meester Lamping gehouden hebben in de zesde, heb je zeker al gehoord?”

„Ja, van Ida van Doorn, ze is m'n nichtje, dat weet je.”

„Lampie is een aardige vent. We moeten wel hard bij hem werken, maar hij maakt, dat je het eigenlijk prettig vindt. We hebben ook nog extra les, tenminste een groepje dat naar de Ulo of H.B.S. wil.”

„Dat vertelde Ida ook. Zij hoort erbij, want ze gaat naar de Ulo. En jij?”

„Naar 't lyceum in de stad. Als het zover is, moet ik elke dag met de bus mee, maar 't lijkt me wel enig. Jij hebt toch zeker ook al plannen?”

„Ik?? Kom nou, hoe zou dat moeten?”

„Oei, je was altijd steengoed op school en je houdt je huiswerk bij, je kunt best verder als je wilt.”

„We zullen wel eens zien,” zei Bep stroef.

„Je was de beste met rekenen,” zei Martha overtuigd. En nadrukkelijk voegde ze eraan toe: „Je kunt best minstens naar de Ulo.”

„Als ik een wagen krijg, natuurlijk.”

„Die komt er vast,” geloofde Martha. Ze knikte overtuigd.

„Denk je?” vroeg Bep weer.

„Beslist, wie weet hoe gauw al.”

Beps gezicht leefde op. Ze lachte nu normaal. „Hoe gaat het met dikke Peter en rooie Teunis? Plagen jullie de jongens nog wel eens?”

„Natuurlijk. Peter moet het liedje, dat ze op hem gemaakt hebben, nogal eens horen. 't Is raar maar waar, niemand weet wie het gemaakt heeft. Er schijnt eens brand bij hen geweest te zijn.” Martha zette vrolijk in:

„Brand, brand in de Ruitenburgerstraat,
Dikke Peter wist geen raad.
Hij kwam naar buiten met een koffieblik,
Dat liet hij vallen van de schrik.”

Ze hield opeens op en allebei moesten ze er smakelijk om lachen. Mevrouw Heida, die juist de kamer in kwam, lachte maar mee,

eigenlijk alleen, omdat ze blij was, dat Bep vrolijk was. Om geen rem te zijn, ging ze naar de keuken. Daar had ze genoeg te doen voor het middagmaal.

„Wat een zot versje eigenlijk, hè?” zei Martha. „Ze hebben het vast op hem gemaakt, omdat hij zo bang is. 't Is een filepieperig ventje.”

„Hè, hoe noem je hem? Wat zeg je?”

„Gewoon filepieperig. Mooi woord, vind je niet? Staat in geen enkel woordenboek, maken we zelf.”

„Ha ha ha, prachtig! En rooie Teun, kleurt hij nog altijd zo als de meester hem bij zijn naam noemt en hij voor het bord moet komen?”

„O ja, 't lijkt net of hij altijd schrikt. Hij ziet zo rood als een pioen tot achter zijn oren en dan moet je daarbij nog rood haar hebben ook. Hij is er verlegen mee, de arme jongen en daardoor wordt het heus nog erger.”

Bep knikte. „We hebben een enige klas, vind ik,” merkte ze op. „En of! We hebben dikwijls zo'n plezier. Laatst hadden we een briefjesmanie. We schreven de meest onzinnige dingen op stukjes papier, vouwden die op en wierpen ze bij elkaar op de bank. Alleen oppassen vanzelf dat Lampie het niet zag. Laat ik nu vorige week pech hebben. Piet Vijverberg had me een briefje geschreven met zo iets geks erop! Het had de rondte al gedaan, toen het bij mij kwam en een heleboel zaten stiekem te lachen. Dat liep wel een beetje in de gaten natuurlijk . . .”

„Wat stond erop?” vroeg Bep nieuwsgierig.

„'t Was raar, hoor, dat zei ik. Nou, er stond: Ril ril, een aap heeft een rode bill”

„Ha ha ha!” proestte Bep. „Wat een gekkerd, echt wat voor Piet, ha ha!”

„Ja, en ik wou me uitsloven en natuurlijk ook iets mals terugsturen. Ik verzon gauw wat en schreef het op. Hup, daar gooide ik het op de bank van Piet . . .”

„En toen?”

„Toen zag Lampie het. Piet moest het aan hem geven, want hij was dadelijk bij hem.

„Geef mij dat briefje eens, Piet,” zei hij.

Ik schrok me wild. Ik schaamde me voor wat erop stond.”

„Wat dan?” drong Bep aan.

„k Begrijp zelf niet hoe ik zo dwaas kwam, het was iets heel raars. De meester las het en keek me aan met een gezicht! Ik ging door de grond van schaamte . . .

„Zo Martha,” zei hij plechtig.”

„Wat stond er dan op? Je maakt me zo nieuwsgierig. Vertel nou.” Martha lachte. „Wacht,” zei ze. „Ik zal het voor jou ook opschrijven, Bep. Geef dat kladblok eens.”

Bep gaf het verlangde, met een ballpoint erbij. Toen Martha klaar was, griste ze haastig het blok uit haar handen. Tot haar grote verbazing las ze het volgende: O, o, meester Lampie heeft een dikke vlo.

Ze gierden samen van het lachen. „Enig, Martha,” riep Bep.

„Hoe kwam je erbij? Hoe verzon je het? . . .”

„Dat weet ikzelf niet. We hadden allemaal zo iets geks. Maar alleen ik liep natuurlijk tegen of in de armen van Lampie. Hij bleef me ernstig aanstaren.

„Wat moet dat, Martha Pelle?” zei hij.

Ik wist gewoon niet, waar ik kijken moest en zei niks.

„Schrijf op!” beval hij opeens. „We zullen jou eens een gezellige ouderwetse straf geven, dan kun je schrijven. Vooruit!”

Toen dicteerde hij mij de volgende strafregel: „Ik heb het vertrouwen dat de onderwijzer en mijn ouders in mij stelden, diep geschokt”.

Ha, ha, ik had moeite de regel zonder lachen op te schrijven. Ik zag me al zitten met dat werk, thuis.”

„Heb je ze gemaakt?”

„Die regels, driehonderd in totaal? O, dat is een verhaal apart. 's Avonds begon ik te pennen. Ik zat aan de tafel in de huiskamer en moeder zat tegenover me en die ziet zo iets dadelijk.

„Heb je straf?” vroeg ze.

Ik knikte.

„Hoeveel?”

„Driehonderd regels,” zei ik.

„Laat eens zien?” vroeg ze.

Ze lachte, toen ze de regel las, en toen werd vader ook nieuwsgierig en moest er natuurlijk het fijne van weten.

„Waar heb jij ons vertrouwen mee geschokt, bengel, biecht je ondeugden eens op,” zei hij.

Ik vertellen, hè.”

„Alles?”

„Ja, waarom niet? Vader houdt ook wel van een grap, hoor. Ze deden net of ze het erg vonden, maar ik zag best, dat ze met moeite hun lachen inhielden. Vader keek op zijn horloge.

„Schrijf eens rustig de hele zin, Martha,” zei hij.

Ik schreef en vader keek hoelang ik erover deed.

„Precies een minuut,” zei hij. „Driehonderd regels, dat is driehonderd minuten. Dat is te veel. Morgen ga ik eens met de meester praten. Ga nu maar naar bed, Martha, en morgen bied je de meester je excuus aan, begrepen?”

„Ja vader,” zei ik gehoorzaam. Ik ging, blij, dat ik voor die avond van de regels af was.

De volgende dag ging vader naar school. Hij zei tegen de meester: „Ik kom eens praten over de dwangarbeid, die u mijn dochter opgelegd hebt.”

„Dwangarbeid, dokter Pelle?” zei de meester verwonderd.

„Ja,” zei vader. „Mijn dochter heeft driehonderd regels gekregen, die elk een minuut werk per stuk eisen. Ik heb uitgerekend, dat dat vijf uur werk is. Voor een ondeugende grap wel een beetje veel, vindt u niet?”

Lampie begon keihard te lachen. „Ha ha, dwangarbeid, die is goed!” riep hij.

Vader lachte ook. „Ik ben natuurlijk diep geschokt,” zei hij, „maar de straf lijkt me wat zwaar voor dit bijzondere grapje.”

„U hebt gelijk,” zei Lampie. „Zelf had ik het nog niet in minuten omgezet en driehonderd, ja, dat is veel, heel veel. Maar . . . uw dochter heeft straf verdiend, dokter, want briefjes schrijven onder de les mag niet.”

„Toegegeven, meester,” zei vader.

„Honderd regels dan,” zei de meester weer.

„Aangenomen,” zei vader. „Ik zal zorgen, dat ze geschreven worden ook.”

Daarop gaven ze elkaar lachend een hand. Ze hadden er allebei plezier om. 's Avonds vertelde vader het aan moeder en tegen mij zei hij: „Denk erom, Martha, honderd regels, dat is anderhalf uur overwerk vanavond. Die moet je maken, deugniet, en geen briefjes meer schrijven, hoor.” ”

„Heb je ze klaargekregen?”

„Natuurlijk, ik schreef met twee potloden, dat ging best. En de andere morgen heb ik ze op de lessenaar van Lampie gelegd. Och, Lampie is een reuze meester, we mogen hem allemaal even graag.”

„Hij komt wel eens bij me om me les te geven. Aardig, hè? Maar ik wou toch liever weer gewoon naar school, daar verlang ik zo naar.”

„Is zo'n wagen duur, Bep?”

„Over de duizend gulden, zegt moeder.”

„Dat is erg veel,” zei Martha nadenkend. Ze werd er stil van.

„Hoe vind je dit?” vroeg Bep opeens. Ze legde een lap lichtblauwe stof neer, waarop ze aan het borduren was. „Vind je dit mooi?”

„Ja, prachtig. Borduur jij die bloemen helemaal zelf?”

„Is niet zo moeilijk, hoor,” zei Bep verlegen.

„Ik zou het niet kunnen. Wat wordt het?”

„Een jurk. Ik moet wát doen, en ik doe het graag. Leuk, hè, die margrietten op dat blauw met die gele hartjes. Moeder heeft de lap voor me gekocht en met een strijpatroon de bloemen erop geperst,” vertelde Bep. „Dit is de rok en dit het bloesje, zie je?”

„Enig, erg leuk, zeg,” beaamde Martha.

„Willen jullie een glas prik, meisjes?” riep mevrouw Heida vanuit de keuken, op het juiste moment.

„Graag,” riepen ze terug.

Daarop kwam mevrouw Heida binnen met een fles in haar hand. Ze pakte glazen en schonk in, bleef meteen even gezellig praten . . .

„Je hebt toch drie broers? Waar zijn die?” vroeg Martha opeens.

„Johan helpt een boer met bonen sorteren en Dick is vanmorgen met de melkboer meegegaan en de kleinste, Tonny, slaapt,” zei Bep. „Hij is 's morgens altijd zo vroeg wakker, dat hij om een uur of elf dikwijls heel moe is.”

„Leuk, zo'n klein broertje,” vond Martha.

„Ja, 't is een schat, we zijn allemaal dol op hem,” zei Bep.

Er viel een stilte, waarin beiden meer dachten dan ze uitspraken. Bep had geen vader meer. Die was verongelukt. Een tragisch geval, waarvan vader indertijd wel het een en ander verteld had. Martha wist het, maar vermeed erop te zinspelen. In de kamer hing een grote foto, waar ze even vluchtig naar keek. Bep zag het toch. Haastig begon ze weer te praten, wees op het pak dat op tafel lag. „Bedankt voor de boeken, Martha, ik lees graag. 'k Heb het laatste jaar een halve bibliotheek uitgelezen,” zei ze. En toen opeens: „Kijk, Martha, je vader!”

De claxon toeterde en Martha nam haastig afscheid. Vader groette vanuit de auto mevrouw Heida en Bep, die hen voor het raam nakeken. Martha klapte het portier dicht en voort ging het, naar huis.

3. Na de lunch

Jacqueline van Noort was op weg naar haar vriendin. Ze had haar nylon regenmantel aan met dito kapje, want het regende nog steeds, zij het wat minder hevig dan 's morgens. Misschien had Martha intussen een plan bedacht en anders moesten ze maar gaan scrabblen of sjoelen, want buiten zijn was beslist niets. Jammer van de vrije dag overigens. Jacqueline was graag bij Martha. Bij haar thuis was niemand. Ze was de jongste dochter van zakenmensen. Moeder was altijd beneden in de winkel en haar zusters waren al getrouwd. Alleen boven zijn verveelde ook gauw. Van de kleuterschool af was ze al vriendin met Martha. Ze zaten toevallig naast elkaar en konden dadelijk goed met elkaar opschieten. Dat bleef zo op de grote school. Je kon hen altijd samen vinden. Het doktershuis was Jacquelines tweede thuis geworden.

Martha begroette haar joviaal en nam haar meteen mee naar boven. Daar installeerden ze zich gezellig in Martha's kamer, waar ze thee zetten en breedvoerig begonnen te praten. Martha vertelde natuurlijk van Bep.

„Er moet een wagen voor haar komen, Jacqueline,” zei ze. „Als ze die heeft, kan ze weer naar school gaan.”

„Kunnen wij daar iets voor doen?” vroeg Jacqueline.

„We moesten geld verzamelen. Maar hoe doe je dat?”

„Ja, hoe? Met een papieractie misschien?”

„Nee, dat duurt te lang. Een collecte met lijsten of een verlooting. Er móet wat op gevonden worden! Ik moet er aldoor aan denken, Jacqueline, sinds ik Bep vanmorgen zo zag. Ze was zo driftig, zeg, ik heb haar nog nooit zo gezien. Ik dacht, dat ze zo'n kalme was. Een beetje saai vond ik haar op school altijd.”

„We gingen nooit veel met haar om, we kenden haar niet zo best. Laten we een potje scrabblen, zeg. Ondertussen denken we een plan uit voor Bep om aan ping ping te komen.”

Martha stemde toe en haalde het bord uit de doos. Ze deelden letters en begonnen te spelen, maar 't was net of ze hun aandacht er niet volledig bij hadden. Het spelen ging niet van harte; ze maakten allebei fouten.

„Jij denkt aan die wagen voor Bep,” zei Jacqueline opeens.

„Misschien wel,” zei Martha. „Ik broei op een middel om geld te krijgen.”

„Ik wéét een middel,” zei Jacqueline rustig.

„Vertel verder, asjeblijft . . .”

„We moeten een stunt met de hele klas organiseren.”

„Hoe dan?”

„We houden een verkoping. Iedereen uit de klas verzamelt zoveel mogelijk spullen en dan tegen Sinterklaas houden we zo iets als een bazaar, met allerlei grappige dingen, een grabbelton enzo.”

„Een machtig idee, Jacqueline! Maar wie moet dat op poten zetten?”

„Wij natuurlijk.”

„Fantast! Hoe moeten we dat voor elkaar krijgen? Denk je, dat ze daar opeens allemaal aan mee zullen doen?”

„Ja! We noemen het: De stunt van klas zes. Niemand zal weigeren mee te doen, Martha. Je zult eens zien hoe geweldig het wordt.”

„Ik begin erin te geloven, ik . . . ik vind het een steengoed idee van je en ik bombardeer jou tot presidente van de organisatie.”

„Kwats, we doen alles samen. We beginnen dadelijk. Volgende week woensdag houden we onze eerste vergadering . . .”

„In onze garage, dat mag wel van pa,” viel Martha bij.

„En jij doet het woord. Jij vertelt alles,” besliste Jacqueline.

„Waarom? Jij hebt het verzonnen, dat plan.”

„En jij bent de dochter van de dokter, dat staat . . .”

„Loop rond met je molentjes,” snibde Martha lachend.

„We moeten zo iets als een comité hebben, natuurlijk, een soort

bestuur van jongens en meisjes. We houden dus woensdag de eerste vergadering en nodigen daarvoor de hele klas uit.”

„Laten we zesendertig briefjes schrijven, ieder achttien, dat staat netjes en we hebben er genoeg tijd voor.”

„Wat moet erop staan?”

„Gewoon, of nee, laten we het een beetje spannend maken. We noemen het een vergadering, waarin een geheim plan besproken zal worden. Zul je ze horen gissen, zeg! Maar we zeggen niets, we laten ze lekker nieuwsgierig. En voor Bep moet het absoluut een geheim blijven.”

„Wat zou het fijn zijn als we zo tussen Sinterklaas en kerstfeest haar een heleboel geld konden brengen. Hoe langer we erover praten, hoe leuker ik het vind. Kom, we zullen een kladje maken. Zeg jij maar wat we erop zullen schrijven.”

„Ik loop eerst even naar moeder om te vragen of we de garage mogen. 't Zal wel goed zijn, maar 'k wil toch zekerheid hebben. 't Zal een drukke soos worden, met al die lui. Er is plaats genoeg. We gooien er een paar kisten in en wat planken, dan kunnen er wat zitten, en de rest kan op de grond neervallen, op ouwe gordijnen of zo, op de zolder ligt wel wat,” ratelde Martha. Haar ogen straalden, opgewonden liep ze naar de deur: „'k Ben zo terug, hoor!”

Jacqueline hoorde haar de trap afrennen. Beneden hoorde ze haar druk praten, daar tussendoor klonk de rustige stem van mevrouw Pelle. Ze luisterde geïnteresseerd, terwijl ze wachtte tot Martha terugkwam.

Die maakte het niet langer dan nodig was. Na een goede vijf minuten was ze er alweer, nog hijgend van het lopen. „'t Is goed, Jacq,” zei ze.

„Hoe vond je moeder het plan, had ze nog bezwaren?”

„Nee, helemaal niet. Ze dacht, dat we misschien wel succes zouden hebben als we de zaak verstandig opzetten. En dat doen we natuurlijk,” juichte Martha zelfverzekerd. „Ik ben dol enthousiast, laten we schrijven.”

„Hier is een kladje, lees maar!”

„Beste zessers. Goed zeg, alleen vind ik „hallo zessers” vlotter.”

„Goed, hallo zessers dan!

Uitnodiging voor een klassevergadering in de garage van dokter Pelle, woensdagmiddag drie uur. We hebben een geheim plan te bespreken. Aller aanwezigheid dringend gewenst. Martha en Jacqueline.”

„Jacqueline en Martha mag ook wel.”

„Klets niet, wat doet dat er nu toe? Zullen we ze schrijven?”

„Oké. O, ik vind het allemaal zo geweldig! Ik wou, dat het al woensdag was. Hier is papier.”

„We kunnen het natuurlijk ook gewoon zèggen.”

„Nee, dat is niet leuk. We moeten echt een beetje officieel doen. Ze denken er vast 'k weet niet wat van.”

„'t Is toch ook heel wat. Je zult eens zien hoeveel werk we eraan krijgen. Daarom moet het een bliksemactie zijn.”

„Konden we het maar net zo vlug doen als Mies Bouwman, voor dat dorp, weet je wel?”

„Ja, voor de televisie of de radio, dat zou ook reuze zijn. En dan jij omroepster, Martha.”

„Of jij, Jacqueline!”

Ze lachten hartelijk. Daarop zetten zij zich ijverig aan het schrijven. Het scrabblebord met de lettertjes stond vergeten op de tafel. De regen, die vandaag van geen wijken wist, derde hen niet. Ze schreven ieder achttien briefjes, voor al hun klasgenoten één. Ze waren nog maar net klaar, toen het etenstijd was, want ze hadden ze ook nog netjes dichtgevouwen en van een klein plakkertje voorzien.

„We zijn gestart,” zei Jacqueline vrolijk.

„Het begin is er, maar nu de rest,” vulde Martha aan.

Jacqueline ging naar huis en Martha werd geroepen. Vader en moeder zaten al aan tafel. Ze wilde meteen weer beginnen met praten. Maar vader gebood stilte voor het gebed. Nauwelijks had vader het „amen” uitgesproken, of Martha begon weer. „Pappa, ik wou u zo graag wat vertellen, mag het even?” vroeg ze.

„Ik zie, dat je iets hebt wat je kwijt móet,” zei de dokter lachend.

„Ja vader, o, 't is voor Bep, ziet u. We hebben een plan om geld voor een wagen bij elkaar te krijgen.”

„Zo, gaan jullie vodden ophalen?” plaagde de dokter.

„O nee vader, we willen een verkoping.”

„Hè? Waar moet je spullen vandaan halen om te verkopen?”

„Het wordt een stunt van de hele klas. Iedereen moet meedoen en verzamelen of zelf iets maken, en . . . en we willen er een soort feest van maken, met allemaal leuke dingen en dat moet natuurlijk veel geld opbrengen.”

„'t Kopje heeft het al uitgedacht, maar moet het nu nog uitvoeren,” zei moeder. „Ik heb toestemming gegeven om de garage te gebruiken, dat is zeker wel goed, pa?”

„Ik heb het maar goed te vinden,” zei de dokter rustig. Hij keek zijn dochter eens aan. „Het is wel goed, Martha, maar 't zal heel wat kosten om alles goed te laten verlopen. Heb je erom gedacht, dat je toestemming moet vragen aan de burgemeester? En je onderwijzer moet je er ook in betrekken. Hij moet ervan weten, want jullie zullen wel een beetje huidruchtig zijn.”

„Dus u vindt het ook een goed plan, vader?”

„Ik zie er wel wat in. Of jullie slagen zullen, moeten we natuurlijk afwachten. En nu eten en je mond voorlopig alleen voor dat doel gebruiken.”

Het was moeilijk voor Martha, maar ze wist, dat ze vader te gehoorzamen had en praten en eten tegelijk ging ten slotte niet. Vader had trouwens ook nog het een en ander te vertellen; 't was altijd gezellig als hij geen haast had.

„Moet je nog weg vanavond?” vroeg moeder.

Vader knikte. „Er komt straks ook nog iemand om me te spreken, een man die gekeurd moet worden.”

„We zouden op bezoek gaan, dat weet je toch?”

„Ik heb er rekening mee gehouden, vrouw,” zei vader. „Kom, Martha, geef jij de bijbel eens aan.”

Martha deed het. Vader las goed en Martha luisterde graag naar hem, ook al begreep ze niet alles wat hij las. En soms begreep ze het drommels goed. Nu ook. Vergeldt geen kwaad met kwaad, las vader. Och heden, zo'n goeierd was ze niet, hoor. Vorige

week had Hans Boomert haar aan het haar getrokken, eigenlijk alleen om te plagen. Toen had ze hem heel nijdig een rake trap gegeven. Zelfs al had hij expres aan haar haar getrokken, dan had ze dit niet mogen doen. Vergeldt geen kwaad met kwaad! Enfin, dat wist ze nu weer, proberen het te onthouden. Vader deed de bijbel dicht. Goed dat hij nooit meer vroeg wat hij het laatst gelezen had, want dat was haar nu echt ontgaan.

„Heb je nog huiswerk te maken, Martha?” vroeg moeder.

„Alleen wat sommen,” zei ze. Net iets, waar ze helemaal geen zin in had. Rekenen deed ze nu eenmaal nooit graag.

„Ik zal je Frans nakijken,” zei moeder. „Geef je schrift maar.”

„Dat heb ik goed gemaakt,” zei Martha gauw. Zonder vrees liet ze haar thema's zien, want daar was ze echt een beetje trots op. Maar dat rekenen had ze tot het laatst bewaard, het allerlaatst. Moeder keek het Frans na en knikte tevreden. Ze gaf het schrift aan Martha terug. „'t Is goed, en nu meteen gaan rekenen, meisje. Nu niet steeds aan die verkoping denken, maar echt je best doen op je sommen.”

Martha mompelde iets onverstaanbaars, maar ging toch aan de gang.

4. De klas

De volgende dag begon de eigenlijke actie.

Martha en Jacqueline deelden de keurig geschreven briefjes uit, waarop de uitnodiging stond voor de vergadering in de garage. Ze bestormden Martha en Jacqueline met vragen. Maar die hielden voet bij stuk. Ze lachten geheimzinnig en zeiden, dat ze allemaal echt geduld moesten hebben tot woensdag. Dat was natuurlijk niet naar de zin van iedereen en sommigen dreigden niet te zullen komen als ze niet wisten waarvoor. Een paar jongens dreven de spot met hen en liepen hen plagerig na. „Geheime vergadering in de garagel” riep er een.

„Met ondergrondse activiteiten van de zessers,” spotte Piet Vijverberg.

Kees van Dalen rijmde vlug:

„Meisjesgeintjes, op pli pla pleintjes,
grote ravage in pa's garage.”

Jacqueline en Martha schaterden van 't lachen. „Als jullie maar komen!” riepen ze.

Hè, 't was heerlijk zo'n beetje spanning te veroorzaken. Ze begrepen best, dat ze allemaal reuze nieuwsgierig waren. Een paar meisjes deden vervelend, vooral Clara de Wijs.

„Ik laat me niet dwingen om ergens te komen,” zei ze kattig. „Ik heb woensdag misschien wel wat beters te doen dan in jullie garage te zitten.”

„Vast niet, Clara, we rekenen op je,” zei Jacqueline vlug.

„De hele klas moet komen, niemand moet wegblijven, want het gaat jullie allemaal aan,” zei Martha.

„Zeggen jullie dan alleen maar waar het over gaat,” probeerde Greetje van Keulen weer.

Maar Martha en Jacqueline bleven weigeren, ook al schimpden sommigen en dreigden alles in de war te sturen. Ze voelden wel hoe alle meisjes en jongens steeds nieuwsgieriger werden en vast en zeker woensdag aanwezig zouden zijn.

Ze hadden niet mis gerekend. Hoewel de tijd van aanvang op drie uur was gesteld, begon even na tweeën de toeloop al.

Martha en Jacqueline hadden wat kisten en losse planken naar de garage gesjouwd en een stelletje losse kussens en kleden. Om halfdrie was de hele klas al present. Schots en scheef door elkaar waren ze neergeploft op de grond en er werd gegiecheld en gekheid gemaakt. Het was een vrolijke vertoning. Het lawaai werd met de minuut erger.

„Hoe krijgen we het stil?” zei Martha tegen Jacqueline.

„Als je maar begint,” ried die.

„Nou, waar blijven jullie geheimen?” riep Piet.

„Of is het maar onzin?” riep Koos. „Als dat waar is, hebben jullie geen leven meer!” voegde hij er dreigend aan toe.

De langste hummel uit de klas stond in de hoek van de garage te grijzen. „Kom op met je plannen,” gilte hij boven alles uit.

„Zal ik beginnen?” zei Martha een beetje zenuwachtig.

„Natuurlijk,” zei Jacqueline. „Er is geen reden om te wachten,

want ze zijn er allemaal.”

Martha sprong op een kist en zwaaide uit alle macht met haar armen.

„Stilte! Houden jullie je kaken op mekaar, dan kunnen we beginnen,” riep ze. Maar het duurde nog wel even, voor het zover was. Martha keek opgewonden naar al die bekende gezichten en ze kreeg het gevoel of ze haar allemaal uitlachten. Ze voelde zich al onzekerder worden en kreeg bijna spijt, dat ze eraan begonnen was. Hoe kon je met zo'n stel iets beginnen? Het leek haast onmogelijk.

Toch, opeens werd het rustiger. Ze zag, dat sommige meisjes elkaar aanstootten en er werd „sssst” geroepen. Langzaam aan bedaarde het tumult. Een beetje onwennig begon Martha te praten. Ze vond zelf, dat haar stem heel raar klonk, hoewel het spoedig beter ging. Iedereen wist, dat Bep Heida kinderverlamming gehad had, daar hoefde ze niet over uit te weiden. Ze vertelde, dat Bep een wagen nodig had om elke dag, net als zij allemaal, naar school te kunnen gaan. Dat zo'n invalidenwagen veel geld kostte en dat haar moeder die beslist niet betalen kon. Toen zweeg ze even om op adem te komen en wonder boven wonder, het bleef stil. Iedereen dacht blijkbaar aan Bep, hun klasgenote, die al zo lang niet op school geweest was. „En wat willen jullie nu?” vroeg Toos Beukers.

„We willen geld inzamelen,” zei Jacqueline.

„Met een papieractie?”

„Of een verloting?”

„Of een collecte?”

Van alle kanten kwamen ideeën en iedereen riep maar wat. Maar Martha schudde haar hoofd en zwaaide weer om stilte. Jacqueline schoot haar haastig te hulp. „Monden dicht!” schreeuwde ze hard.

Het werd weer stil, haastig begon Martha te praten. „We willen een verkoping houden, zo iets als een bazaar.”

„Ja, enig!” riepen er een paar.

„Jullie moeten allemaal iets maken en ook mooie dingen verzamelen. Daarvoor moeten jullie erop uit natuurlijk. 't Mag maar een paar weken duren, iedereen moet meteen aan de slag. Tegen Sinterklaas houden we een verkoping van alles wat we verzameld hebben.”

„Oké, en dan maken we er een gezellig feest van.”

„Met een vrolijke keuken . . .”

„En een grabbelton en een beetje poppenkast . . .”

„En een strikje of een bandje.”

„Het moet een leuke boel worden!” riep Jan.

Weer begonnen ze door elkaar te praten. Maar Martha en Jacqueline merkten heel goed, dat hun plan insloeg.

„Ik vind het een steengoed idee,” zei Henk, die vlak naast Martha kwam staan. „Heb je nog meer te zeggen?”

„Ja natuurlijk,” zei Martha ongeduldig.

Toen sprong Henk op een kist. „Stilte!” gebod hij met een stem als een onweersslag.

Ze werden stil en Martha ging verder. „Het moet natuurlijk een geheim voor Bep blijven. Laat het niet uitlekken. We houden dus een korte actie onder het motto: „De stunt van klas zes . . .”

„Hoera! Hiep hoi, hiep hoil!” schreeuwden ze allen.

„Ik begin direct!”

„En ik ga m'n hele familie af,” gilde een ander.

„Doen we allemaal mee?”

„Ja!” riepen ze in spreekkoor.

„Iedereen zamelt zoveel mogelijk in in de straat, waar hij woont en bij familie. Als je samen in een straat woont, dan samen inzamelen. Denk erom, alles wat je krijgt, is welkom, maar geen waardeloze rommel natuurlijk.”

„En nu moet er zo iets als een bestuur gekozen worden,” zei Jacqueline.

„Dat is toch niet nodig?” vond Adrie de Groot.

„Jawel, dat is beter,” zei Martha.

„Het bestuur, dat zijn jullie toch,” zei Clara de Wijs.

„Best, maar er moeten een paar lui bij. Wat denken jullie van Kees van Dalen en Piet Vijverberg?”

„Akkoord. Best. Goed zo!” riepen de meest enthousiasten.

„En nog een meisje, Ida bijvoorbeeld,” vond Piet.

Ze werden het heel gemakkelijk eens. Er kwamen zoveel ideeën los, dat het onmogelijk zou zijn alles uit te voeren. Martha hield nog een slotrede, die maar uit enkele opmerkingen bestond. Ze moesten allemaal, op het bestuur na, maar weggaan en aan het werk. Ze zouden op school alle lui wel op de hoogte houden van de plannen. Onder groot gejoel trokken de meisjes en jongens af, op de vijf na, die vanaf deze middag een bestuur zouden vormen. Ze keken elkaar even onwennig aan, nu de anderen vertrokken waren. Ze installeerden zich in een hoek van de garage en begonnen alles samen nog eens rustig door te praten. Kees van Dalen werd aangewezen als penningmeester, omdat hij zo secuur rekenen kon en zijn vader accountant was. En Martha moest de leiding maar houden, bijgestaan door de drie anderen natuurlijk. De wagen voor Bep moest er komen, daar waren ze het over eens. De volgende dag zouden ze de meester in het plan betrekken en dan moesten ze ook naar de burgemeester om toestemming voor die verkoping. Er werd uitgemaakt, dat Martha en Piet daar samen heen zouden gaan. Want wilden ze slagen en zoveel mogelijk geld bijeenbrengen, dan moesten ze niets vergeten en alles zo secuur mogelijk regelen. Ze bleven nog wel een uur napraten met elkaar, en ze waren ervan

overtuigd, dat de hele klas achter hen stond. Zo gezien beloofde het een enorm succes te worden.

Toen meester Lamping de volgende morgen om kwart voor negen Martha Pelle en Kees van Dalen het lokaal zag binnenkomen, keek hij vreemd op.

„Zo luitjes, wat komen jullie zo vroeg doen?” vroeg hij nieuwsgierig.

„Ja meester, we komen namens de hele klas,” begon Kees.

„Dat is prachtig,” zei de meester. „Vertel maar op.”

Kees knikte naar Martha, die dadelijk het verhaal vertelde. Bep, de wagen, de verkoping en het einddoel: een groot geldbedrag, praatte ze rad de meester voor.

Die keek eerst een beetje ongelovig. „Denken jullie dat echt te kunnen verwezenlijken?” vroeg hij.

„Ja meester, de hele klas doet mee en . . . en we wilden vragen of u ook een beetje wilt helpen. We zouden het fijn vinden als ons plan slaagde en Bep gauw die wagen kon kopen. Dan was ze weer op school bij ons, want dat wil ze graag. Het zou enig zijn,” vond Martha.

„Enne . . . u zegt zelf altijd dat eendracht macht maakt,” zei Kees ad rem.

De meester lachte. „Ja Kees, dat is waar. Nu, ik geloof dat als jullie het goed organiseren, het wel wat worden kan. Jullie kunnen op mijn medewerking rekenen. Alle dingen die erover gezegd moeten worden, mogen jullie in de klas doen, voor of na de lessen.”

„Dank u wel, meester,” zei Martha.

Terwijl ze nog stonden te praten, ging de bel en al de anderen kwamen ook binnen. Martha en Kees gingen naar hun plaatsen.

„En, vindt Lampie het goed?” vroeg Jacqueline zachtjes.

„Alle medewerking,” zei Martha.

Het was verre van rustig in de klas; bijna iedereen zat te praten.

„Stilte, jongelui,” gebod de meester. „Hier heb ik het voor het zeggen en een bazaar is het hier nog niet.”

Ze gniffelden vrolijk.

„Hij doet meel!” riep Piet Vijverberg.

„Juist, Piet, hij doet mee,” zei de meester leuk. „Jullie gaan met z'n allen een prachtige stunt uithalen. Het doel heeft mijn volle sympathie en als jullie me nodig hebben, trekken jullie me maar aan m'n jasje. Maar nu gaan we eerst een beetje werken. Jacqueline, Toos, mondje dicht.”

De meester begon met een kort bijbels verhaal te vertellen. Was het toeval, dat hij nu juist het gedeelte nam van die verlamde man, die door vier vrienden naar Jezus gedragen werd? Ze luisterden gespannen. Toen die vrienden niet bij Jezus konden komen, omdat er zoveel mensen om Hem heen stonden, lieten ze hem door een opening in het dak, vlak voor de voeten van Jezus neer. Zoveel vertrouwen hadden ze in Jezus, dat ze er alles voor overhadden. Die verlamde vriend móest naar Jezus, want die alleen kon hem genezen! Wat moet het fijn voor die vrienden geweest zijn, toen ze zagen, dat Jezus hun vriend weer gezond maakte . . .

Dat was nog veel fijner dan een wagen geven, dacht Martha dromerig. Verlamden laten lopen, dat kon vader niet, dat kon alleen Jezus, Gods Zoon, natuurlijk . . .

Opeens ging de vinger van Henk Veldkamp omhoog.

„Ja Henk, wat is er?” vroeg de meester.

„Kan Jezus nu nog verlamde mensen beter maken, meester?”

„Wat dacht je, Henk?”

„Nou, Hij is toch niet meer op de aarde?” zei Henk twijfelend.

„Juist, Jezus is naar de hemel teruggegaan. Maar is Hij veranderd, heeft Hij nu geen macht meer? Wat dachten jullie daarvan?”

„O meester, dat weten we niet,” zei Ida.

„Wel waar, meid,” zei Rietje Lint verlegen. „Jezus kan nog zieke mensen beter maken immers.”

„Ja Rietje, God is de Onveranderlijke en zijn macht is onbegrensd. Wat Jezus vroeger deed, kan Hij nu nog doen. Al deze gebeurtenissen uit de bijbel zijn opgeschreven voor ons om daarnaar te kijken en ervan te leren. Onthouden jullie het maar: God is een God van wonderen,” besloot de meester het verhaal. Het was verrukkelijk gezellig vanmorgen in de klas. De meester

had zo'n goede bui, dat hij het ene grapje na het andere maakte. Ze hadden lezen en rekenen voor het vrije kwartier en daarna braken ze los en renden uitgelaten over het schoolplein.

Een paar meisjes stonden met elkaar te smoezen. Het waren Lies, Nellie en Esther. Ze woonden alle drie in dezelfde straat en waren vriendin met elkaar.

„Hoe vinden jullie de actie voor Bep?” vroeg Nellie een beetje onzeker.

„'t Gaat wel,” zei Lies. „We doen natuurlijk mee, dat wel, je móet wel.”

„Mijn ouders zijn ertegen,” zei Nellie zacht.

„Waarom?” vroeg Esther verbaasd.

„Ze vinden, dat die wagen er op een andere manier moet komen. Dat het niet nodig moest zijn, dat wij daarvoor zorgden. Maar ik doe toch mee, hoor, als jullie dan alles maar bewaren wat we krijgen. Ik zou het verder tegen niemand durven zeggen. Niet oververtellen aan de anderen alsjeblieft.”

„Natuurlijk niet,” stelde Esther gerust.

Lies lachte. Ze wierp haar bal hoog in de lucht. „Pak 'em!” riep ze vrolijk. Ze vochten om de bal en gooiden hem om beurten omhoog.

„Ik heb 'em,” hijgde Esther, terwijl ze er vlug mee wegliep om hem opnieuw omhoog te gooien. Het was een opwindend spel en jammer genoeg vloog het vrije kwartier zo om.

Martha had een gesprek met Piet. „Direct na vieren gaan we naar het stadhuis,” besliste ze.

Piet vond het best. Hij voelde zich echt een beetje gewichtig. Hij was de zoon van een groenteman en een buitengewoon bijdehande jongen.

„Van thuis krijg ik een mooie gevulde fruitmand,” vertelde hij.

„Dat is een prachtige prijs voor een verloting, Piet.”

„Ja, die kan heel wat geld opbrengen. Honderd lootjes van een kwartje, dat is vijftientig gulden,” rekende hij vlot.

„Of Amerikaans verkopen,” stelde Martha voor.

„Hoe gaat dat?” vroeg Jacqueline, die alleen het laatste gehoord had.

„O, dat is bieden. Elk bedrag, dat je boven de ander roept, moet je betalen. Dat gaat leuk, zeg, en dat doet de meester vast wel als we het vragen.”

„Enig, hè, dat hij meedoet.”

„Nou!”

„Beppie moet een wagen hebben, hi ha ho. Beppie moet een wagen hebben, hi ha ho!” Met deze versregels kwam Hans Mulder opeens aanstormen.

„Hou je stil,” riep Martha gauw. „Zo verklap je ons geheim.”

„O, voordat die verkoping er is, is het al lang geen geheim meer,” riep Hans. „Maar ik wou weten of ik voor muziek zorgen mag.”

„Ja. We hebben een paar gitaren en een ukelele, is dat genoeg?”

„Laat dat maar aan mij over,” zei Hans, en toen zong hij weer:

„La la moet een wagen hebben, hi ha ho. La la moet een wagen hebben, hi ha ho!”

Zo kwam de stemming erin en de wagen voor Bep werd het onderwerp van de dag.

Om vier uur ging er een delegatie naar het stadhuis, maar alleen Martha en Piet bestegen de trappen. Boven wachtte een bode hen op, want het was spreekuur.

„Wat komen jullie doen?” vroeg hij.

„We willen de burgemeester spreken, mijnheer,” zei Piet.

„Waarvoor? Kan ik de boodschap overbrengen?”

Martha en Piet keken elkaar even aan. „Nee mijnheer,” zei Martha beleefd.

De bode was al een oude man. Hij liep gewichtig naar binnen en klopte op een van de zware deuren. Daarin zagen Martha en Piet hem wat later verdwijnen. Het was stil in de hal van het stadhuis; ze konden heel duidelijk het praten van de anderen buiten horen. Martha en Piet wachtten zwijgend tot de bode terugkwam.

„Jullie mogen doorlopen, tweede deur links,” zei de man.

Ze volgden zijn aanwijzing en heel beschroomd betraden ze de deftige burgemeesterskamer. De burgemeester keek even op. „Ga maar zitten, jongelui,” zei hij. Daarop schreef hij rustig door. Toen hij klaar was, legde hij z'n pen neer. „Waarmee

kan ik jullie van dienst zijn?" vroeg hij.

Ze begonnen allebei tegelijk te praten en schoten toen in de lach.

De burgemeester lachte ook. „Wie zal het woord doen van jullie tweeën? Hoe heten jullie?"

„Martha Pelle."

„Piet Vijverberg, burgemeester."

„Ha, ha, een dochter van dokter Pelle en een zoon van mijn groenteman. Dus, nu, vertel op wat jullie in je schild voeren. Toch geen gebroken ruiten of kapotte lantaarns?"

„O nee burgemeester," lachte Martha en toen begon zij te praten. Piet sprong haar telkens bij als hij vond dat dat nodig was. Of hij herhaalde een zin.

De burgemeester luisterde. Hij trommelde met een potlood op z'n schrijfbureau en keek hen onafgebroken aan.

Martha voelde zich een beetje kriebelig worden omdat hij niets zei. Misschien vindt hij het een dwaas plan, dacht ze, terwijl ze opeens ophield met praten over de wagen voor Bep, die er nodig konnen moest en die zo vreselijk veel geld kostte...

Misschien verbeeldde ze zich wel te veel om te denken dat zij zoveel geld bijeen konden brengen. Onder de ogen van de burgemeester, die haar zo ernstig aankeek, leek het opeens raar . . .

„En wat willen jullie nu van mij, luitjes,” zei de burgemeester vriendelijk. „Moet ik die verkoping openen, of moet ik muziek maken, of geld geven, zeg het maar.”

„We willen graag uw toestemming voor alles,” zei Piet vlug. „Goed, mijn toestemming krijgen jullie, en wacht, ik zal jullie meteen een kleine bijdrage geven,” zei de burgemeester.

Martha kreeg een kleur van blijdschap. Ze zag hoe de burgemeester zijn portemonnee uit zijn zak haalde en er een briefje uit nam. Dat deed hij in een enveloppe en reikte die Martha toe.

„Een aanvangskapitaaltje, Martha en Piet,” zei hij leuk.

„Dank u wel, burgemeester,” zeiden ze weer allebei.

De burgemeester glimlachte. „Veel succes, jongelui. Kom me later maar eens vertellen wat jullie zesde klas gepresteerd heeft. Dag Martha en Piet.”

„Dag burgemeester.”

Waardig liepen ze de brede gang door, langs de bode, die in zijn kamertje zat. Buiten konden ze zich niet meer houden, vooral toen ze met gejuich van de anderen begroet werden. „’t Is allemaal goed,” juichte Piet.

„En de burgemeester heeft ons geld gegeven,” zei Martha.

„Laat zien, doe open die enveloppe,” riep Henk Veldkamp.

„Niet hier,” zei Martha. Ze holden naar een stille straat en keken naar de inhoud. Tien gulden maar liefst, het was geweldig!

Het hele clubje begon te zingen: La la moet een wagen hebben, hi ha ho! Baldadig-blij liepen ze voort, tot ze opeens uit elkan- der gingen, boordevol enthousiasme en werkijver.

5. Het huis buiten het dorp

In het huis buiten het dorp, waar de familie Heida woonde, speelde zich deze week ook iets bijzonders af. Moeder Heida had al eens nagedacht over een manier om wat geld te verdienen. Op een avond had ze de krant ingekeken, veel secuurder dan anders. Speciaal de advertenties hadden haar belangstelling. Opeens was ze opgestaan met de mededeling, dat ze even naar het dorp moest.

„Wat gaat u daar doen?” vroeg Bep.

„Dat vertel ik je later wel,” zei moeder. Daarop was ze haastig vertrokken. Dat antwoord beviel Bep niet. Ze nam de krant en zocht ook langs de advertentiekolommen. Werksters gevraagd, las ze. Een vaag gevoel van onrust nam bezit van Bep. Als moeder daar op af was gegaan, dan deed ze dat voor haar, om geld te verdienen voor de wagen. O, ze had moeder er al dikwijls genoeg over horen praten, over sparen en over bijverdienen. Bep vond de gedachte heel naar. Met klimmende onrust wachtte ze op moeders terugkomst.

Na een dik halfuur was moeder er weer. Ze lachte en zei vrolijk: „Ziezo, dat heb ik vlug gedaan, kinderen.”

„Waar bent u geweest?” vroeg Bep stroef.

„O, ik heb een afspraak gemaakt met mevrouw Klaassen. Die vroeg hulp voor een ochtend en nu ga ik haar donderdagsmorgens helpen.”

„Hè, gaat u uit werken?” vroeg Johan.

„Nu, uit werken, iemand een ochtend helpen is toch zo erg niet,” zei moeder verontschuldigend.

Dick lachte: „Dan verdient u geld en dan krijg ik gauw een nieuw jack zeker? Hoeveel guldens krijgt u wel?”

„Je bent een nieuwsgierig ventje,” antwoordde moeder vlug, terwijl ze ongerust naar Bep zag, die heel donker keek. Het leek wel of ze boos was. „Wat is er, Bep, wat heb je?”

„U bent helemaal niet sterk,” mompelde Bep ontevreden.

„Kom Bep, één ochtend, daar zal ik niets van krijgen,” zei moeder.

Bep antwoordde niet, ze zat ermee en piekerde erover. Ze kon er die avond niet van in slaap komen. Al maar had ze liggen denken, waarom het zo moest in hun gezin. Vader verongelukte bij een autoaanrijding. O nee, hij was niet dadelijk dood geweest. In bewusteloze toestand was vader naar het ziekenhuis vervoerd. Daar leefde hij nog enkele dagen, toen was het afgelopen geweest. Bep was toen negen jaar. Ze werd uit school gehaald door een van de bureu. Vreselijk geschrokken was ze mee naar huis gelopen, waar ze moeder huilend in de kamer vond. Dat waren moeilijke donkere dagen geweest, die ze nooit zou kunnen vergeten. Twee maanden later was Tonny geboren, haar jongste broertje. Tonny, die vader nooit anders kennen zou dan van een foto. Er was veel veranderd thuis; het was er niet zo vrolijk meer. Moeder kreeg wel geld, maar rijk hadden ze het niet. De jongens waren dikwijls lastig en brutaal. Moeder kon niet altijd tegen hen op. Ze zeurden om geld of speelgoed, dat moeder niet geven kon. Het was soms erg naar. En toen werd zij nog ziek ook. Kinderverlamming kreeg ze. O, wat was ze daar ziek van geweest! En de gevolgen waren heel erg! Bep huilde zacht. Niemand hoefde te zien, dat ze huilde en niemand hoefde te weten hoe erg ze alles vond, hoe vreselijk erg... Zo viel ze moe gepiekerd in slaap en droomde onrustig. Soms werd ze wakker van een nachtmerrie of ze gilte verschrikt. Ja, dromen deed Bep heel dikwijls.

Die donderdagmorgen was moeder al vroeg present. Bep hoorde haar door het huis rennen en toen ze in de kamer kwam, zei moeder haar wat ze te doen had als zij weg was. Op Tonny passen natuurlijk en brood van de bakker nemen. Groente schoonmaken en aardappelen schillen, dat kon Bep intussen

wel doen. Voor de jongens naar school waren, was moeder de deur al uit. Bep had gruwelijk het land. Ze snauwde tegen haar broers, die haar natuurlijk uitlechten. Ze was blij, dat ze vertrokken. Ze kleepte Tonny aan en liet hem spelen in een hoek van de kamer. Ze kon nauwelijks lief voor hem zijn, zo slecht gehumeurd was ze. Voor deze buien hielp het drankje van dokter Pelle niet. Waar hielp het drankje eigenlijk wel voor? Als ze daar nu beter door kon leren lopen. Maar nee, daar moest ze voor oefenen met die nare beugels. Die gekke dingen, die haar kousen stuk maakten. Oefenen maar. Elke dag, tot je er ongeduldig van werd. En dan straks nog een wagen om grote afstanden te kunnen afleggen, waar toch voorlopig niets van kwam. Ba, ze verfoeide het, ze was dikwijls heel humeurig en niet lief voor moeder. En nu deed moeder iets voor haar, nu ging ze uit werken om geld te verdienen. Ze begreep het best en het maakte haar nog ongelukkiger. Ze was er niet blij om, ze was nergens meer blij om. Huilen deed ze nooit als iemand het zag. Het hielp niets, je kon het beter niet doen. Dan kregen ze medelijden en wat had je daaraan?

Het maakte je nog ontevredener en ongelukkiger. Andere meisjes konden touwtje springen en fijn spelen, zij kon alleen maar rondlummelen op twee beugels in de tuin of op de weg vlak voor hun huis. Niemand begreep natuurlijk hoe erg ze het vond. Ze had soms het gevoel dat alles haar tegenzat. Nijdig schopte ze een stoel omver met haar beugel. Hij viel met een harde bons. Tonny schrok ervan en begon te huilen. Ze troostte het kind niet. Hij zal vanzelf wel stil worden, dacht ze hard. Moeder had thuis moeten blijven. Ze las wat. Er waren mooie boeken, maar ook boeken die haar ergerden. Een paar dagen geleden had ze een boek in de hoek gekwakt. 't Was een verhaal van een meisje met een rijke pa, die alleen maar voor pretjes en pleziertjes op de wereld scheen. Uitgaan en dansen en zeilen. Het had haar geprikkeld en boos had ze het neergegooid. Dat het boek nu uit de band lag, daar schaamde ze zich wel voor, want het was van een ander. Welk excuus had ze als ze moest zeggen dat het stuk was? Een smoes? Zeg-

gen, dat Tonny het per ongeluk gegrepen had? Dat was een leugen en liegen was verkeerd! Misschien kon ze de band nog plakken . . .

Tonny was stil geworden. Ze zette de stoel overeind en keek hoe hij met een paar autootjes speelde. Ze hield veel van hem, maar vanmorgen kon ze onmogelijk lief voor hem zijn. Er was wrok in haar hart, ook omdat moeder niet thuis was en om alles. Ze deed wat moeder haar opgedragen had, luisterde een beetje naar de radio en keek ondertussen telkens naar de klok. Met stijgend ongeduld wachtte ze op moeders terugkomst. Hoe zou ze er uit zien? Moegewerkt? O, ze zou het niet kunnen hebben! De jongens waren al thuis van school, toen moeder op de fiets kwam aanrijden.

„Dag kinderen,” zei ze bijna opgewekt, toen ze de kamer binnenkwam.

„Wat bent u laat,” zei Bep onvriendelijk.

„Dat gaat wel, Beppie,” zei moeder. Ze liep meteen terug naar de keuken, waar ze de laatste hand aan het eten legde, dat Bep al opgezet had.

Bep bespioneerde haar. Was ze moe van het werken? Moeder was immers niet sterk? Vader zou het nooit goedgevonden hebben, dat ze de deur uitging. Ze dekte de tafel en luisterde met een half oor naar het gesprek van Johan en Dick. Die hadden het over voetballen. Johan was keeper geweest en pochte over de ballen die hij tegengehouden had. Dick genoot mee van de overwinning en beweerde heftig, dat de scheidsrechter oneerlijk geweest was. Ze snoefden tegen elkaar op. Tonny zat slaperig in zijn kinderstoel en hunkerde naar z'n bed . . .

Wat later dan gewoonlijk kwam het eten op tafel, waardoor ze in wat sneller tempo aten. De jongens waren altijd graag vroeg bij school. Johan reed op een oude fiets en nam Dick meestal achterop. Ze konden het gelukkig goed met elkaar vinden. Daardoor viel het niet zo op, dat Bep bokkig zweeg.

Totdat ze weer alleen met moeder was. Die keek haar onderzoekend aan. „Wat heb je toch, Bep? Is er iets gebeurd, of ben je niet lekker misschien? Vertel het me dan, toe,” drong ze aan.

„Nee!” kreet Bep opeens met overslaande stem. „Maar ik wil niet, dat u uit werken gaat voor mij. Ik wil het niet, hoort u het!”

„Maar Bep!” riep moeder ontdaan.

„Ja Bep, Bep! U zich afbeulen wekenlang, omdat ik een wagen moet hebben, hè? Hoeveel weken, misschien wel jaren. Denkt u, dat ik dat fijn vind?”

„Zwijg, Bep, dan zal ik het je uitleggen . . .”

„U hoeft het niet uit te leggen, want het is toch waar, hoor. Ik snap het best en ik wil het niet, ik wil het niet, ik wil het niet. . .” Helemaal overstuur barstte Bep in snikken uit.

„Kind, wat doe je jezelf toch een verdriet,” begon moeder verlagen.

„Niet waar, u ons. Ik wil liever, dat u thuis blijft. U moet niet uit werken gaan voor dat geld . . . Als . . . als u . . . ziek wordt . . . dan . . . dan . . .”

„Bep, je begrijpt er niets van. We moeten nodig samen praten. Moeder zal alles uitleggen, stil maar. Luister nu naar me, kind, en droog je tranen. Wees eindelijk eens verstandig en een beetje flink, en draaf niet zo door, meisje.”

Bep snoof heftig haar neus en kalmeerde langzaam. „Nou, praat u dan, als het niet waar is wat ik denk,” zei ze gemelijk. Afwerend bleef ze in de hoek van de kamer zitten en draaide nerveus haar zakdoek om haar vinger. Ze voelde zich ongelukkig en was toch bang voor te grote toenadering.

Moeder zag het en drong zich niet op aan Bep, maar zette zich rustig voor de tafel. Daar begon ze haar gesprek.

„Het is waar, Bep, dat ik elke donderdagmorgen een paar uur bij iemand wil gaan werken. Die iemand is mevrouw Klaassen geworden, een oude dame, die erg nodig hulp hebben moest. Dus die help ik er meteen mee. Maar het is niet waar, Bep, dat ik dat alleen doe voor jou, hoor je 't?”

„Waarom dan?” vroeg Bep kort.

„Ik wou jullie zo graag eens iets extra's geven, bijvoorbeeld met Sinterklaas en Kerstmis . . . Je weet, Bep, dat moeder niet zo'n groot inkomen heeft en drie rijksdaalders iedere week erbij kan ik heel goed gebruiken. Het spijt me, dat ik het je

zo zeggen moet, ik had het liever stil gehouden. Je bent nu toch nog thuis, zodoende kon ik weg. Jij paste op Tonny. Maar als je het zo vreselijk vindt, dan zal moeder niet meer gaan, hoor."

„O . . . nou . . . ja," begon Bep verward. Toen zweeg ze.

„Die wagen voor jou, Bep, die moet er komen. God alleen weet hoe, ik vertrouw op zijn hulp. Probeer het ook, Bep, en wind je niet telkens zo op. Het is zo slecht voor je. En probeer eens wat gemakkelijker de dingen over te geven. Maak je geen zorgen over mij, ik heb jullie tot nu toe toch altijd kunnen verzorgen, nietwaar?"

Er viel een stilte. 't Was net of Bep lang over haar woorden denken moest, of ze niet wist hoe ze zich uiten zou. Ze schaamde zich. Wat had ze lelijk gedaan en hoe goed bedoelde moeder alles.

„U vindt me zeker een draak," begon ze aarzelend.

„Moet dat?" lachte moeder flauwtjes.

„Ik heb zoveel raars gezegd . . . maar . . . maar ik was bang en ik vond alles zo afschuwelijk, ik haatte geloof ik iedereen. Soms heb ik dat, dan zou ik alles kapot willen gooien. Gek, hè moeder?"

„'t Is niet goed, Bep. Je weet het gelukkig zelf. Bid God om een nieuw hart en vraag vergeving voor je boosheid, dat is het beste."

„En u, wil u 't vergeven?"

„Ja Bep, ik hoop, dat je nu alles goed begrijpt."

„Gaat u donderdagsmorgens maar naar die oude dame, moeder, ik zal wel op Tonny passen. Dan ben ik nog nuttig ook," zei ze er ironisch achter.

Moeder knikte. „Nu ga ik een halfuur rusten, Bep," zei ze.

Ze strekte zich uit op de bank, die in de kamer stond, en het duurde maar even, toen sliep ze. Bep scharrelde zachtjes wat rond in de kamer. Ze zocht haar huiswerk bijeen en begon te werken. Soms keek ze steeds achterom naar moeder. Ze zou haar willen vertellen hoeveel angst ze had als ze lang wegbleef, hoeveel ze van haar hield. Maar altijd was het of er een deurtje dichtsloeg van binnen. Ze kòn het niet zeggen. Al die gedach-

ten zaten binnen in haar hart, goede gedachten soms. Dan zou ze lief willen zijn voor iedereen. Maar dikwijls boze gedachten, dan had ze het moeilijk. Dan kwam telkens het woordje „waarom” en dan zag ze niets goeds. Op school was ze dikwijls jaloers geweest op meisjes, die mooie dingen hadden, een beeldig etui of een jurk, die mooier was dan de hare. Altijd zag ze dat en haar eerzucht prikkelde haar om hard te werken. Haar glorie bestond in hoge cijfers, in het behalen van een prachtig rapport. Ze was op een na de knapste van de klas. Toch verlegen met haar succes, snelde ze steeds alleen naar huis. En 't was vreemd, niemand benijdde haar om haar knapheid. Ze vonden haar een saai, dat merkte ze best. Ze stond alleen. Toen ze ziek geworden was, waren ze allemaal vreselijk aardig geweest. Telkens kwam er iemand op bezoek, of ook wel een paar tegelijk. Ze brachten haar fruit en bloemen en boeken. Ze waren aardig tegen haar en vertelden van alles uit de klas . . .

Uit medelijden, zei dan dat boze stemmetje weer in haar hart. En dat bedierf alles. Dat bedierf zoveel dagen, dat ze er verdrietig van werd. Bijna ook deze hele dag. Ze moest om een nieuw hart bidden, zei moeder, en om vergeving.

6. De verleiding

Kees en Martha hadden onderweg beraadslaagd wie het tientje van de burgemeester zou bewaren. Martha vond, dat Kees daarvoor aangewezen was en Kees zei, dat Martha het voorlopig maar houden moest.

Martha hield het bij zich en vertelde dadelijk thuis van het resultaat van hun bezoek. Daarop adviseerden haar ouders het naar de spaarbank te brengen. De volgende dag besprak het comité dit voorstel en het vond dadelijk bijval. Dientengevolge gingen ze na schooltijd naar de spaarbank en vroegen daar een boekje op naam van Bep Heida. Toen ze de directeur van de bank vertelden waarvoor het geld bestemd was, deed die er dadelijk spontaan vijf gulden bij. Zo zette zich de financiële spaaractie voort. Ieder geldstuk dat ze ontvingen, werd op het boekje gezet, dat in handen bleef van Kees van Dalen. Na een week was het bedrag al aangegroeid tot zevenentachtig gulden. Ondertussen zetten de zessers hun inzameling in alle stilte voort. Er kwamen enthousiaste verhalen over alles wat ze kregen. Het waren nuttige en leuke dingen en iedereen probeerde ook zelf wat te maken. De jongens maakten figuurzaagwerk, de meisjes breiden of borduurden wat en zo kreeg iedereen het gevoel, dat de verkoping iets geweldigs zou worden. Het hele dorp begon mee te leven en er waren mensen, die spontaan hun hulp aanboden.

Maar de zessers wilden de eer aan zichzelf houden. Ze hielden voet bij stuk: het moest de stunt van de zesde klas blijven! Zij wilden het alleen doen. Steeds verliepen de vergaderingen gezellig en luidruchtig. Dan zaten ze op een grote zolder, dan weer in een schuur of garage. Ze waren nog nooit zo eendrachtig geweest. Geestdriftig werd er gesproken en gisten allen

naar het bedrag dat uiteindelijk uit de bus zou komen. Duzend gulden werd als minimum genoemd. Het bandje uit de klas onder leiding van Hans Mulder repeteerde, dat de stukken eraf vlogen. Het waren gitaren en een ukelele en een paar fluiten. Het gaf veel vrolijkheid aan de vergaderingen, waar zij zich horen lieten.

Meester Lamping moest deze weken veel door de vingers zien. Maar hij had dat graag voor de goede zaak over. Echt kwaad werd hij nooit, al schold hij hen goedaardig voor zakjesplakkers, totebellen en klets-kousen. Er groeide een groot saamhorigheidsgevoel onder de zessers deze weken.

Martha werkte veel met Jacqueline samen. Ze kregen veel en droegen alles blij mee naar huis, waar ze de boel opsloegen tot de grote dag. Aan de hoofdonderwijzer werd gevraagd om een vrije zaterdagmorgen, zodat ze de gehele dag ter beschikking hadden. De datum werd gepland op de laatste zaterdag van november.

Op een woensdagmiddag werd afgesproken bij elkaar te komen en dan pakjes te maken voor de grabbelton. Iedereen moest papier en plaksel meebrengen en alle dingen, die geschikt waren voor de ton. Ze vormden groepjes van zes en zaten in een kring. Kletsend en lachend pakten ze opzetbeesten en kralen, drop en knickers en alles wat maar in aanmerking kwam. Het leek wel een kermis, maar aan het eind van de middag lagen er honderden pakjes klaar. In grote kartonnen dozen werden ze opgeslagen tot de grote dag. Op enkele luitjes na, die beslist niet konden komen, had iedereen meegedaan. De middag verliep dolgezellig en niemand had zin om te vertrekken. Alleen Liesje Moerman glipte op een gegeven ogenblik bijna ongemerkt de deur uit. De anderen dweepten voort en ontwierpen nieuwe plannen en ideeën. Er moest een postkantoor komen, waar verrassingspakketten te koop waren tegen verschillende prijzen. Kees prees een hengelspel aan, de genummerde vissen moesten uitmaken wat je won. Jan beweerde, dat een sjoelbak onmisbaar was en Toos Beukers wilde persé een vrolijke keuken. De een wist nog iets beters dan de ander.

Iedereen vond, dat het een gezellige boel moest worden. Ze waren verrukt, toen Henk Veldkamp, wiens vader de grootste garage van het dorp had, vertelde, dat ze die garage gebruiken mochten. Dat leverde een feestelijk hoera op. Nog één woensdagmiddag om de rollen te verdelen en dan zou het feest beginnen en zouden allen weten bij welke stand zij staan mochten. Lies Moerman liep intussen in haar eentje buiten. Ze had deze middag geholpen met pakken voor de grabbelton. Opeens had ze er genoeg van gekregen en in de drukte was ze hem stilletjes gesmeerd. Met Nellie en Esther, die het dichtst bij haar woonden, had ze steeds samen ingezameld. Omdat zij het grootste huis bewoonde, hadden ze alles bij haar opgeslagen. Er waren mooie dingen bij, waar ze graag als ze thuiskwam zo eens even naar ging kijken. Een verlangen om wat van dat moois te bezitten, was haar niet vreemd, vooral sinds gisteravond. Van een kapper bij haar uit de straat had ze gisteren twee mooie kettingen gekregen. Hij had haar gewenkt, toen ze langs ging. „Alsjeblieft, dat is voor die actie van jullie voor het meisje Heida,” had hij gezegd.

„Dank u wel,” had ze verbluft gestameld. Geen wonder! Eerst had die man niets willen geven en nu opeens zo'n cadeau! Thuis had Lies nieuwsgierig het papier geopend en verrast naar de twee mooie kettingen gekeken. De ene was lichtblauw, de andere roze. O, wat waren ze mooi! Vooral de lichtblauwe bracht Lies in verrukking. Ze had hem omgedaan op haar gele truitje en toen zichzelf bewonderd in de spiegel. Ze was er weg van. Die ketting zou ze dolgraag zelf willen hebben. Dat kon natuurlijk als ze hem op de bazaar kocht van haar zakgeld. Ze kon hem echter ook meteen achterhouden en een vergoeding geven. Niemand wist immers, dat ze hem gekregen had en niemand deed ze tekort als ze later wat geld ervoor betaalde. Ze had hem niet eens aan haar moeder laten zien. Ze vroeg zich af of ze eerlijk handelde als ze zo deed en daardoor was er in haar een klein oorlogje begonnen. Waarom had ze aan niemand verteld, dat ze die dingen gekregen had? Ze had vanmiddag gelegenheid genoeg gehad het aan Nel en

Esther te vertellen. Beschouwde ze de kettingen voorlopig als een persoonlijk bezit? Dat leek wel zo. Ze was nog niet thuis, toen Esther haar hardlopend achteropkwam.

„Lies, Lies, wacht eens even!” riep ze hard.

„Wat is er?”

„Waarom heb je zo'n haast?” vroeg Esther verwijtend.

„We waren immers klaar en wat moest ik daar langer doen?” zei Lies.

„Ja, nu ja, anders heb je ook zo'n haast niet. We hadden toch samen naar huis kunnen gaan?”

„We hoeven toch niet alles samen te doen,” vond Lies wrevelig.

„Natuurlijk niet,” zei Esther. „Maar ik wou je nog wat vertellen.”

„O!” Ze stonden stil en keken elkaar aan.

„Je weet wel die kapper, die ons eerst niets geven wou?”

„Ja?”

„Die heeft mijn moeder uitgehoord, toen ze met m'n broertje daar kwam. Hij had eerst niet begrepen waarvoor wij kwamen en wat de bedoeling was, zei hij. Nu krijgen we tóch nog wat van hem. Zullen we het ophalen samen?”

„Nee, nu niet,” zei Lies verschrikt.

„Waarom niet, zal ik dan alleen gaan?”

„Nee, dat is niet aardig. 'k Heb nu geen tijd, morgen maar,” zei Lies.

„Oké, mij best, besjoer dan,” groette Esther. Daarna trippelde

ze luchtig weg.

Lies groette ook. Langzaam vervolgde ze haar weg, terwijl ze haar hart voelde bonzen van verwarring. Waarom had ze nu niet meteen eerlijk verteld, dat ze die kettingen gekregen had? Waarom deed ze zo onsportief om te liegen? Het kon morgen ook nog, dacht ze.

Natuurlijk, morgen zag ze haar immers al vroeg weer. Dan zou ze de twee kettingen meenemen naar school. Het gaf toch niet, al wisten die anderen het dan een paar dagen later. Zo suste ze haar geweten. Heel alleen bewonderde ze op haar slaapkamer opnieuw de twee mooie kettingen en ze besliste voor zichzelf: die blauwe moet ik hebben! Ze zou er wel wat op vinden. De volgende dag liet ze alleen het roze sieraad aan de meisjes zien, bang dat de anderen er ook zin in zouden krijgen. Als ik een gulden voor de ketting betaal, heb ik hem niet gestolen, maar eerlijk gekocht, maakte zij zichzelf wijs.

Gerrit van Klaveren was een echte droogkomek. „Ik wil met luchtballonnen op de verkoping staan en met molentjes,” zei hij. De anderen lachten hem uit, maar Gerrit hield voet bij stuk. Helemaal in zijn eentje maakte hij vijftig leuke molentjes van gekleurd papier, ijzerdraad en kralen. Zijn vader zorgde voor een partij dunne stokjes, die Gerrit netjes op maat afzaagde. Daarop zette hij de molentjes met dat ijzerdraad stevig vast. Het werden werkelijk prachtige dingen. Niemand lachte Gerrit nu meer uit, al had hij de ballonnen nog niet. De molentje waren er en wie weet of de ballonnen er nu ook niet komen zouden!

Gerrit twijfelde daar niet aan. Hij was vol ondernemingslust. Op aanraden van zijn moeder had hij een paar grote zaken aangeschreven. Zaken, die wel eens luchtballonnen cadeau gaven. „Daar krijg je vast wel wat op,” meende zijn moeder. Elke dag als Gerrit uit school kwam, holde hij naar huis. Het eerste wat hij vroeg, was meestal: „Is er een pakje gekomen, moeder?” Steeds antwoordde moeder: „Nee Gerrit.” Het wachten duurde lang en Gerrit begon haast te twifelen aan succes.

Dan zouden het dus alleen molentjes worden voor de kinderen. Goed, dan maar alleen molentjes. Misschien kon hij er nog wat bijmaken als hij tijd had.

Maar op een dag lag er een pakje. Hij had dit keer niet eens meer aan z'n moeder gevraagd of er een pakje was gekomen, zo weinig rekende hij er nog op.

„Nu is er antwoord, Gerrit,” riep z'n moeder, zodra hij binnenkwam. Triomfantelijk hield ze het pak omhoog. Daar zitten de ballonnen in, jongen!”

Gerrit ritsste razend vlug het papier los. Toen kwam er een kartonnen doos en daarin een heleboel gekleurde ballonnen. Blauwe, rode, gele en groene. Het was een flinke doos vol. „Hoi hoi, geweldig!” riep Gerrit geestdriftig. „Wat zullen ze nu allemaal opkijken, moeder.”

„Dat kun je geloven, jongen.”

„Daar kunnen we veel op verdienen, hè moeder?”

„Vast en zeker, een kwartje per stuk misschien wel. Vijftig molentjes van een kwartje dat is . . .”

„Twaalf en een halve gulden,” vulde Gerrit dadelijk aan.

„En dit zijn zeker vijftig ballonnen . . .”

„Dat is nog eens twaalf en een halve gulden, hiep hoi!” juichte Gerrit vrolijk.

Zijn moeder lachte mee. „Leuk verzonnen, Gerrit,” zei ze.

Gerrit woelde met z'n handen door de rubber zakjes. Hij vond het een genot om dat te doen. Hij las het begeleidende briefje.

„Voor de actie invalidenwagen. Veel succes,” stond er.

Gerrit nam een van de ballonnen en blies hem op, z'n wangen bolrond van inspanning. Daarop liet hij het ding leeglopen. Het vloog door de kamer en maakte een scheurend geluid. Lollig, vond Gerrit.

„Afschuwelijk,” zei moeder.

Gerrit lachte en blies weer. Wat zouden ze opkijken, dat hij ze had. Vanmiddag ging hij het vertellen, of nee . . . Er kwam een ondeugend plan in zijn hoofd, een gewaagd plan, dat hij echt niet aan moeder vertellen ging . . . Hij stopte een rode ballon in zijn broekzak . . . Voor vanmiddag onder de les. Wat

zouden ze lachen! Lampie kwaad, misschien schoolblijven of regels schrijven? Wat gaf dat, als 't leuk was hielpen ze hem wel. Regels schrijven deden ze toch dikwijls samen. Lampie keek zo nauw niet.

Gerrit slenterde al vroeg op het schoolplein. Hij liep een beetje op te scheppen tegen de anderen. „Vanmiddag kun je lachen,” zei hij.

„Waarom?”

„Dat vertel ik niet, let maar op,” deed hij geheimzinnig.

„Je loopt nou toch niet met molentjes?” plaagde Dick de Ruiter. „Leuk grapje,” lachte Gerrit, terwijl hij resoluut tegen een steen trapte, die een flink eind wegvloog.

De anderen werden al nieuwsgieriger. Ze voelden het: er ging wat gebeuren in de klas. Een groepje dromde om Gerrit heen: „Jô, zeg eens op wat je gaat doen. Mogen wij je helpen? Wat ga je uithalen, Gerrit?”

Maar Gerrit zei niets meer. Het was verschrikkelijk onrustig in de klas. Er werd gefluisterd en geginnegapt. Meester Lamping merkte wel, dat er wat broeide. Hoevele malen hij al om stilte verzocht had, het scheen vanmiddag niets te helpen. Op een gegeven ogenblik kruiste hij z'n armen over elkaar en ging rustig voor de klas staan. „Ik ga niet verder, voor het helemaal stil is,” zei hij.

Een geladen stilte kwam in de klas, die de meester even liet duren. Toen draaide hij zich om en begon op het schoolbord te schrijven.

Gerrit nam de ballon uit zijn zak en blies hem vliegensvlug op onder de bank . . .

„Wat hoor ik daar?” zei de meester. Hij draaide zich snel om en overzag de klas. „Waar zit je, Gerrit?”

„Hier, meester.” En meteen liet Gerrit zijn luchtballon los, die als een raket door de klas vloog en kreunend leegliep.

Iedereen gilte verrukt. Dat was nog eens een grap van Gerrit! „O, Gerrit heeft ballonnen, ballonnen!” schreeuwden er een paar.

Meester Lamping bleef ijsig kalm. „Raap de ballon op, Gerrit,”

beval hij. Hij volgde de jongen met zijn ogen. „Zo, leg hem hier neer op het tafeltje. Keer je broekzakken om!”

Gerrit deed het.

„Heb je nog meer van dat fraais in je kastje?”

„Nee meester.”

„Ga zitten en blijf na om vier uur, Gerrit.”

„Goed, meester,” knikte Gerrit. Hij genoot. Iedereen keek hem vrolijk aan en allemaal wisten ze nu, dat hij de ballonnen had. Met Lampie kwam hij ook wel klaar, dat was zo'n kwaai niet, dacht Gerrit. Lampie kon tegen een grap. Zonder angst bleef hij na vieren in de bank zitten voor het onderhoud met de meester. Bijna alle jongens wachtten hem op, toen hij later de school uitkwam. Wat derde nablijven? Ze hadden pret gehad en dat was het voornaamste.

Gerrit gaf verslag van alles wat de meester gevraagd had. 't Was best gegaan, vond hij, en de meester had de ballon teruggegeven, omdat hij nog geld opbrengen kon, ha ha!

„Hiep hoi, hiep hoi, hiep hoi!” zongen de jongens. Ze namen Gerrit in hun midden en gingen joelend de straat op. Meester Lamping zag ze gaan. Hij keek hen na met een blij gevoel in zijn hart. Want hij wist het, die zesde klas was een fijne klas. Zo was het niet altijd. Deze meisjes en jongens zouden het klaren met hun actie voor Bep. Daarom... nee, hij had niet streng tegen Gerrit op willen treden. De jongen keek hem zo olijk aan na die ballonnepret, dat hij met moeite ernstig had kunnen blijven. Hij stapte op zijn fiets en reed het luidruchtige groepje voorbij, hen groetend met een armzwaai en een kort: „Dag jongens!”

7. De laatste loodjes

Martha en Jacqueline hadden het vreselijk druk deze weken. Alles draaide zo'n beetje om hen beiden en het comité had ten slotte het meeste werk te verzetten. Er moesten tafels of schragen en planken geleend worden voor de verkoopdag. Daar spanden de jongens zich voor in. Er moest ook wat aankleding bedacht worden om de garage een beetje gezellig te maken. Bijna elke dag was de verkoping het onderwerp van het gesprek. Het leek wel of er niets belangrijkers bestond. Maar niemand mopperde, want allen wisten, dat over een week de drukte voorbij zou zijn.

Zo kwam de laatste woensdag voor de grote dag, de laatste vergadering met de hele klas. Het was mistig, guur novemberweer en veel te koud om nu in een onverwarmde garage te zitten. Daarom had meester Lamping maatregelen genomen en toestemming gekregen van het hoofd van de school het klasselokaal voor die gelegenheid aan te bieden. Dat was heerlijk, want het klasselokaal van de zesde was goed verwarmd en dus kwamen de zessers graag naar de nu verlaten school. Ze wisten, dat ergens meester Lamping een oogje in het zeil hield, al was hij voor hen onzichtbaar.

Het comité had een werkschema klaargemaakt. Martha begon het af te werken. Door loting kregen de meisjes hun plaatsen aangewezen. Een paar moesten bij een levensmiddelenstand staan, anderen bij de manufacturen of de huishoudelijke artikelen, Lies kreeg een plaats bij de afdeling zeep en zeepoeder. Ze keek ontevreden en wilde ruilen. Dat probeerde ze in elk geval, maar het lukte niet.

De jongens kregen taken. Twee moesten bij de sjoelbak dienst

doen, twee bij het visspel en Gerrit had zijn ballonnen en molentjes. Er moesten er een paar bij de entree staan en er moesten ook lootjes verkocht worden. Het was een heel gedoe om alles zo goed mogelijk te verdelen.

Een paar vaders hadden aangeboden toezicht te komen houden en dat hadden de zessers toch maar aanvaard.

„Hoe laat wordt de verkoping geopend?” vroeg er een.

„Om tien uur,” zei Martha.

„Door wie?”

„Ja, door wie . . . ?”

„Ik vind door meester Lamping,” riep Piet Vijverberg.

„Ja, ja, goed idee!” vonden de anderen. Ze gingen er allen mee akkoord. Dus gingen Piet en Kees maar meteen naar hem op zoek om het te vragen. Ze vonden de meester in de kamer van de hoofdonderwijzer bezig met het nazien van sommen. Hij zag hen binnenkomen en keek vragend op. „Wel, jongens, wat komen jullie doen?” vroeg hij.

„Of u de verkoping zaterdagmorgen om tien uur wilt openen,” zei Piet.

„Ik? Moet ik dat karweitje doen?”

„Ja meester, we zouden het allemaal reusachtig vinden als u het deed,” zei Kees.

De meester knikte en speelde even met zijn potlood. Toen keek hij hen opeens aan. „’t Is goed, jongens, dat doen we,” zei hij prettig.

„Fijn, meester, bedankt,” zeiden de jongens.

Ze liepen zo vlug mogelijk terug naar de zesde, maar daar was het een grote herrie. Allen praatten en kakelden door elkaar. Martha had geen gezag en Jacqueline nog minder. Piet sprong boven op een stoel.

„Stilte!” schreeuwde hij.

Sommigen lachten hem uit en de rest stoorde zich geen zier aan hem.

Hij probeerde het nog eens, maar ze lieten hem lekker praten.

„’t Valt niet mee, hè Piet,” zei opeens een bekende stem bij de deur. Daar stond de meester. Hij keek de woelige troep eens

aan en lachte.

Martha liep snel op hem toe. „Wilt u het stil maken?” zei ze. „Komt u toch voor de klas, alstublieft.” Ze smeekte het hem.

De meester kwam. Hij tikte met een liniaal op de bank en werkelijk begon het rumoer te bedaren. Eindelijk werd het stil, omdat de klas wel zag, dat de meester wat zeggen wou.

„Nu ik jullie verkoping openen mag, vind ik, dat ik wel wat meer over een en ander weten mag,” begon de meester. „Daarom zal Martha nog het voornaamste zeggen. Monden dicht dus.”

„Oké,” lachte Gerrit.

Martha haastte zich naar voren. „Ik zal nog eens duidelijk zeggen wanneer jullie de spullen naar de garage moeten brengen. Vrijdagmiddag dus! En alle goederen thuis prijzen. Wat je niet weet, vraag je maar aan je moeder.”

„Hoe laat?”

„Vanaf twee uur!” riep meester Lamping.

„Hè? En de school dan?”

„Jullie krijgen vrij, omdat jullie anders nooit klaarkomen.”

„Hiep hoi, hiep hoi, hiep hoi!” gilden een paar jongens.

De rust was meteen weer foetsie. Daarom besloot het comité nu de vergadering maar te sluiten. Allemaal wisten ze wat ze weten moesten en de rest kwam later wel, meenden ze.

Wat een donderdag volgde op deze woensdagmiddag!

De zessers klitten onophoudelijk bij elkaar. Voor schooltijd, in de pauze en na schooltijd. Ze hadden telkens weer wat te bespreken. De spanning groeide met het uur. Toch moest er gewerkt worden in de klas. Meester Lamping gaf geen pardon. „We zullen de zaken goed gescheiden houden,” zei hij. Hij gaf lange deelsommen op en lastige breuken. Dat maakte de klas wel tam. Je hoorde iedereen bijna denken. En de taalles, die ze kregen, mocht er die dag ook zijn.

Na vieren kreeg een groep leerlingen nog Franse les toe, zodat het programma voor die dag goed gevuld mocht heten. Vrijdagmorgen was het precies zo. De meester probeerde in elk geval de lessen normaal te doen verlopen. Hij negeerde de

onrust en gaf pittige dicteeregels. Met een soepele strengheid wist hij de orde te handhaven. Dat was maar goed ook, want er was echt niet veel nodig om een lawaaierige uitbarsting te veroorzaken. De jongens loerden op een gelegenheid, maar kregen geen kans. De goedaardige meester Lamping regeerde vanmorgen met de ijzeren knoet.

Om kwart voor twaalf echter was al het werk opgeborgen. De jongens en meisjes keken elkaar aan: er ging wat komen. Meester Lamping ging voor de klas staan. Hij vouwde zijn armen over elkaar en begon een toespraak. Heel bedaard stak hij van wal.

„Jongens en meisjes, ik ga jullie nog wat zeggen. Nu jullie vanmiddag en morgen vrij zijn, sluiten we nu dus de week. Jullie hebben morgen de hele dag die verkoping, waarvan de opbrengst voor een invalidenwagen bestemd is. Jullie hebben daar allemaal de laatste weken hard voor gewerkt. Iedereen doet mee en iedereen heeft zover ik weet z'n best gedaan en allemaal zien jullie vol verwachting uit naar de dag.

Laat het een mooie stunt zijn van de zesde klas. Blijf eensgezind, wees eerlijk en wees vooral niet jaloers op elkaar. Doe wat je morgen doen moet, goed, dan zal het wel gaan. We gaan nu samen vragen of God jullie werk zegenen wil. In de bijbel staat: Zonder Mij kunt gij niets doen. Welnu, laten we samen bidden om de hulp van Hem, die deze woorden eens gesproken heeft . . .”

Het werd stil in de klas, alleen een meisje kuchte even.

De handen werden gevouwen, de ogen gesloten. Intens luisterden allen naar wat de meester bad.

Niemand haastte zich uit de bank na het bidden. De meester verbrak zelf de stilte. „Jongelui, veel succes morgen!” wenste hij vrolijk.

„Hiep hoi!” zei Gerrit met een dwaas piepstemmetje.

Allen lachten en liepen opgelucht de klas uit, langs de meester, die bij de deur stond. Martha, Kees, Jacqueline en Piet.

„Tot morgenochtend halftien, meester,” zei de laatste, toen hij hem passeerde.

De meester wuifde hem toe. „In orde, Piet, ik zal er zijn.”

Toen kwam Gerrit langs. „Dag meester,” zei hij braaf.

„Hé, Gerrit, hoe gaat het met de ballonnen, jongen?”

„Goed, meester,” glimlachte Gerrit, terwijl hij kleurde als een biet.

„Verkoop er maar veel morgen.”

„Ja meester,” zei Gerrit. Toen maakte hij subiet dat hij weg kwam. Want hij had van de week nog een keer na moeten blijven, en meester mocht zich dat opeens gaan herinneren. . .

8. Wat velen weten, blijft geen geheim

Hoewel de zessers weinig tamtam gemaakt hadden voor hun actie voor Bep, kon het toch geen geheim blijven. Er werd in het dorp door velen over gesproken. Iedereen bleek geïnteresseerd en vol verwachting begon men uit te zien naar het resultaat. De stunt van de zessers had de sympathie van de dorpeelingen. Vaders, moeders, broers en zusjes, allen beloofden te komen. Het zag er dus naar uit, dat het geweldig druk zou worden, echt een feest door de jeugd georganiseerd voor een mooi doel.

Lang was de familie Heida onwetend van dit alles, tot op een dag Johan met het nieuws thuiskwam. Op het schoolplein had hij een gesprek afgeluisterd en alles opgevangen. Nog nooit had hij zo'n haast gehad om thuis te komen na schooltijd. Op zijn krakende oude fiets was hij ijlings weggereden, zonder deze keer zelfs op Dick te wachten. Hij smeed zijn fiets tegen het tuinhok aan en kwam hijgend binnen.

„Bep, Bep, moet je horen, je krijgt nu gauw een wagen, zeg! Ze doen wat voor je op school,” bracht hij er geestdriftig uit.

Bep keek hem ongelovig aan. „Doe niet zo onzinnig, jô,” zei ze. Maar moeder hechtte meer geloof aan Johans woorden. „Wat zei je, jongen, wordt er op school iets gedaan voor Bep?”

„Ik weet het zeker,” vertelde Johan. „Ik liep op het schoolplein en toen stonden er een heleboel lui uit de zesde klas bij elkaar. Ze hadden het over Bep en over de wagen en een verkoping, ik hoorde alles . . .”

„Vergis je je niet, Johan?”

„O nee moeder, want ik heb het daarna aan Klaas Bijl gevraagd en die wist alles haarfijn van zijn moeder. Aanstaa-

zaterdag al is er verkoping en 't wordt een heel feest en de opbrengst is voor Bep, voor een wagen. Ze gaan muziek maken en er komen leuke spelen. Het wordt dolgezellig, zei Klaas. Ben je nu niet blij, Bep?"

Bep zei niets. Ze kreeg het opeens te kwaad, o, ze kon wel huilen. Een dik brok was naar haar keel geschoten.

„Vind je het niet enig, Bep?" vroeg Johan opnieuw kinderlijk. Ze knikte ontroerd. Het wàs fantastisch.

„Het zou geweldig zijn, Bep, als die verkoping slaagde en er veel geld bijeenkwam," zei moeder hoopvol. „Dan waren we uit een boel zorgen. Dan kon je elke dag weer gewoon naar school en later naar de stad, naar de Ulo. Mocht het allemaal eens waar zijn, kind."

„Het is waar!" riep Johan overtuigd. „Wie 't verzonnen heeft, weet ik niet, maar de hele zesde klas doet mee, dat is zeker. 'k Wou, dat ze mij ook gevraagd hadden. Hé Bep, waarom zeg jij niks?"

„Och jô," zei Bep met een vreemde stem.

„Je mag heus wel een beetje vrolijker kijken, hoor," verweet Johan.

„Schei toch uit," stamelde Bep moeilijk. Toen snikte ze het opeens uit. Ze stond op en liep de kamer uit. Ze hoorden haar naar boven stommelen op de houten trap, wat niet heel vlot ging met haar beugels.

„Wat een gekkerd," zei Johan ontstemd. „Nu doen ze wat voor haar en nu gaat ze janken!"

„Het is zo moeilijk voor haar, jongen, om het te verwerken. Ik weet zeker, dat ze blij is, maar we moeten wat geduld met haar hebben, Johan."

„Ik vind het raar, flauw en kinderachtig, echt iets voor een meisje," deed Johan minachtend. „Breng je fijn nieuws mee, zegt ze niks, gaat ze boven zitten. Nou, ze kan me wat, ik ga lekker voetballen buiten, besjoer!" Met deze woorden nam Johan de benen en liet zijn moeder alleen achter in de kamer. Tree voor tree was Bep omhooggeklommen. Ze liep naar haar kamertje en deed de deur dicht. Een huilbui ontlastte zich, die

ze op haar bed uitsnikte. Daarna zat ze stil en overdacht alles. Ze leek ondankbaar, maar ze was het niet. Ze zou natuurlijk blij zijn met een wagen, maar duizendmaal liever had zijzelf mee willen werken voor een ander. Ze liet de woorden van Johan nog eens op zich inwerken. De hele klas in actie voor haar. Dat was mooi, dat was geweldig!

Maar . . . maar . . . zij was het slachtoffer, zij, zij!

Ze huilde weer zachtjes. O, soms kon ze het niet verkroppen, dat ze zo ongelukkig was. Dan was ze opstandig en dan had ze veel verdriet. Dan had ze wel eens gedacht, dat ze beter dood had kunnen gaan, een gedachte, waar ze zich later over schaamde. Maar niemand vertelde ze dit, niemand had haar vertrouwen. Moeder had zelf zorgen genoeg, dat zag ze best. Vroeger was alles goed geweest. Ze hadden geen grote boerderij, maar ze konden ervan leven. Ze hadden een paar koeien en een kippenfokkerij die aardig wat opleverde. En vader had ook een paard, ze had wel eens op z'n rug gezeten in het weiland. Het was zo'n mak beest, een beetje oud al. Misschien had het daardoor dat ongeluk met vader veroorzaakt. Ze hadden het dier af moeten maken na de ramp, later had ze zich dat pas gerealiseerd . . . Toen vader nog leefde, was het gezellig op de boerderij, reuzegezellig.

Er was telkens wat anders te beleven. Ze hadden lammetjes in de wei en soms een nest jonge konijnen O, Bep wist dat allemaal nog best. Moeder had een poos geprobeerd met een knecht te werken. Maar het kon niet, er was geen geld genoeg en daarom werden later de dieren verkocht en het land, behalve het huis. Met het geld had moeder de schulden, die er nog waren, betaald, en toen was het afgelopen met de boerderij, voorgoed afgelopen. Alleen het huis herinnerde nog aan alles . . . Het huis met de kleine boomgaard. Bep huiverde. 't Was koud boven, ze moest maar weer naar beneden gaan. Daar was moeder en nu kon ze wel met haar praten, nu kon ze zeggen, dat ze blij was, zonder dat ze huilen moest.

Ze was nog niet zo lang beneden, toen de bel overging.

Moeder deed open. Bep hoorde een bekende stem in de gang en opeens wist ze het: dat was de meester. Nadat hij z'n jas aan de kapstok gehangen had, kwam hij binnen met moeder. „Ha Beppie, hoe gaat het?” vroeg hij, haar spontaan z'n hand toestekend.

„Goed, meester,” zei Bep.

„U komt ons zeker het grote nieuws vertellen,” zei mevrouw Heida.

„Eigenlijk niet. Ik wou alleen eens polsen of het gerucht tot hier doorgedrongen was. Ik had zo'n flauw vermoeden, dat dat wel eens waar kon zijn en naar ik merk heb ik me niet vergist.”

„Om de waarheid te zeggen, mijnheer, Johan is ermee thuisgekomen vanmiddag. We stonden ervan te kijken, dat begrijpt u, en we vinden het geweldig, nietwaar, Bep?”

„Nou en of, ik . . . ik ben erg nieuwsgierig, meester, wie het verzonnen heeft en . . . en natuurlijk naar de uitslag.”

Meester Lamping lachte. „Het is een stunt van de hele klas en ik geloof, dat ik geen namen noemen mag. Bep, we hopen je spoedig van je huisarrest te bevrijden. Er moest toch iets gedaan worden, meid. Ik ben toch maar blij, dat je het nu weet. De jongens en meisjes hebben wat ingezameld, wat voor de verkoop, en veel prijsjes voor spelletjes, en de grabbelton. Het kan leuk worden. Hans Mulder zorgt voor een beetje muziek. Nou Bep, dat wordt een feest, hoor.”

Bep lachte nu ook. Als iedereen het een feest zou vinden, waarom zij dan niet? Haar hele gezicht klaarde op en met veel genoegen bleef ze luisteren naar wat de meester nog meer te zeggen had.

„We gaan ook nog een beetje werken, Bep, sommen maken. Heb je er zin in?”

„Ja meester.”

„Dat dacht ik wel. Over een poosje ben je weer op school en dan doe je weer mee met de klas. Je houdt het aardig bij thuis en je werkt goed. Ik had trouwens van jou niet anders verwacht, Bep.”

Ze lachte gevleid. Hè, 't was heerlijk als de meester haar thuis

lesgaf. Ze wou, dat hij nog veel vaker kwam. Ze wilde graag werken. Werken om bij te blijven, om toch vooral niet achter te raken en om later naar de Ulo te kunnen gaan en nog later naar de kweekschool. Want onderwijzeres worden, dat was het ideaal van Bep.

Als dat kon tenminste. En daar hoopte ze op. De dokter had gezegd, dat ze sterker zou worden, dat er mettertijd veel goed zou komen. Bep hield dat vast. En Jezus was de echte heemeester, zijn macht was onbegrensd, op Hem mocht ze vertrouwen.

Bep luisterde naar de uitleg van de moeilijke sommen, die de meester gaf. Ze begreep wat de meester haar leerde en dat maakte haar blij. Meester wees in het boek aan, welke sommen ze maken moest. Het waren er veel, maar Bep vond het heerlijk. Dit was iets waarmee ze zich meten kon met de anderen, waarmee ze niet achter stond. De meester zei het en ze wist het zelf. Ze wist het van vroeger en ze wist het ook nu: ze kòn goed leren!

De meester bleef wel een uur. Hij gaf haar nog taalles ook en zodoende vloog de tijd voorbij. Het was al bijna donker, toen hij wegging.

„Tot spoedig ziens, Bep, in de klas,” groette de meester.

Hij gaf haar een stevige handdruk en keek haar nog even door-

dringend aan. „Geen muizenissen in je hoofd halen, hoor, meiske.”

„Nee meester, ja meester, dag meester, bedankt voor de lessen,” zei Bep blij.

„Laat Johan ze maar weer mee naar school brengen, als je ze klaar hebt.”

„Goed, meester.”

Toen kwam moeder binnen met de jas van de meester over haar arm. „Ik Zal hem even voor u ophouden,” zei ze gediensig. Hij schoot er vlug in, want opeens kreeg hij haast. 't Werd tijd om te gaan eten, en zijn vrouw wachtte. De voordeur sloeg dicht, de fiets knerpde even in het grind . . .

„Wat een aardige man toch,” zei moeder.

„De aardigste meester van de hele school,” vond Bep.

9. Alle hens aan dek

Toen de school uitging, liep Jacqueline met Martha mee. Er was nog veel te doen en te bepraten. Ze gingen dadelijk naar boven om de rest van de spullen in te pakken, die er nog stond. Ondertussen regelden ze nog het een en ander. Er was maar één onderwerp van gesprek: de verkoping. Mevrouw Pelle hoorde hen. „Jullie dromen er nog van vannacht,” riep ze lachend.

„Heb ik al gedaan, mam,” riep Martha. „En 't was helemaal geen nare droom. De kwartjes en dubbeltjes rolden naar me toe en 't was een hele berg op 't laatst.”

„Als 't zover komt, zal ik wel helpen tellen!” riep Jacqueline. „Maar 't gekke was, dat ze al maar door mijn vingers glipten. Wat kun je toch mal dromen, hè?”

„O, je zult genoeg te tellen hebben morgen,” zei mevrouw Pelle. „Daar zorgt Kees' vader voor. Die incasseert al het geld.”

„Heel verstandig,” vond mevrouw.

Martha en Jacqueline namen het hele lijstje nog eens door. Hadden ze niemand vergeten op te schrijven? En hadden ze alles goed verdeeld? Ze bekeken het secuur, bleven er aldoor mee bezig tot Jacqueline verschrikt op de klok keek. „Ik moet nu echt naar huis,” zei ze.

„Je kunt beter hier eten,” zei mevrouw, „dat lijkt me veel gemakkelijker nu jullie het zo druk hebben.”

„Graag mevrouw, maar mag ik dan even naar huis bellen?”

Het mocht natuurlijk. Jacqueline ging naar de gang en draaide het nummer van thuis. „Ja vader, met Jacqueline. Ik ben bij Martha Pelle en ik mag van mevrouw hier eten, is dat goed?” Het was goed.

„Na het eten gaan we dadelijk naar de garage, u weet wel,

waar we de verkoping houden. Tot vanavond dus, pa, en groetjes voor de anderen." Met deze woorden legde Jacqueline de hoorn neer, ze greep Martha om haar middel en danste met haar in 't rond. „Hollekidee, hollekido, hollekida!" zong ze uitgelaten.

Martha liet zich meenemen en samen hadden ze even uithungig pret in de brede gang. Dokter Pelle, die de voordeur inkwam, sloeg hen lachend gade.

„Is dat alvast op de goede afloop, dames?"

„Ja!" juichten Martha en Jacqueline tegelijk. „Ja ja ja," zongen ze nog eens.

„Eerst eten, meisjes," riep mevrouw.

Ze stoven naar de kamer, waar de tafel keurig gedekt stond en ze ieder op hun plaats gingen zitten. Dokter Pelle ging voor in gebed. Jacqueline vond dat altijd heel bijzonder, want haar vader bad nooit hardop. Hij ging ook nooit naar de kerk.

Iedereen heeft zo z'n eigen manieren, vonden haar ouders.

Het eten smaakte verrukkelijk. Er was een macaronischoteltje en daar was èn Martha èn Jacqueline nu net dol op. Ze aten de schotel tot het laatste hapje leeg. Na de maaltijd bracht dokter Pelle hen met de auto naar de garage, want ze hadden zoveel mee te nemen, dat dit wel het gemakkelijkst was.

Er waren al een paar zessers druk en enthousiast aan het werk. De jongens sjouwden met schragen en planken, die ze van de timmerman uit het dorp gebruiken mochten. Ze maakten tafels langs de kant, lage tafels, waar veel op gelegd kon worden. Daarop spreidden sommigen een laken uit of wit papier, dat ze van huis meegebracht hadden. Dat bleek meestal een rol behang te zijn. Het ging er vreselijk leuk toe. Al meer meisjes en jongens kwamen opzetten. Het werd een gekwebbel van belang.

Hans Mulder had een pick-up bij zich en draaide een paar gezellige plaatjes. Iedereen was aan het uitpakken. Jan Bakker schreef op grote stukken karton met een dikke stift de namen van de stands. Met grote letters kwam erop te staan: Levensmiddelen, Speelgoed, Wasmiddelen, Babygoed. Hij spijkerde

deze kartons tegen de latten van de kraam en zo konden ze allemaal zien, waar ze de goederen, nadat ze gesorteerd waren, moesten neerzetten.

Het gekwebbel en gelach moest wel huizen ver te horen zijn en soms zongen ze opeens eendrachtig een of ander bekend lied. Iedereen had het enorm naar de zin.

Alleen Lies liep nog met een benauwd gevoel rond. Inwendig voerde ze een kleine strijd, waarvan niemand iets wist. Ze had de twee kettingen meegebracht naar de garage. De roze en de blauwe. De roze had ze afgegeven bij de meisjes die sieraden moesten verkopen. De blauwe zat nog in haar mantelzak. Ze kon maar niet besluiten, wat te doen. Wat meester Lamping vanmorgen gezegd had, was niet langs haar heen gegaan. Ze had zelfs een ogenblik het gevoel gehad, dat hij het uitsluitend op haar gemunt had. Dat praten over eerlijkheid en elkaar niet voorbij willen streven had haar geráákt! Goed, ze had het eerst niet zo leuk gevonden, dat zij bij de wasmiddelen staan moest, maar daar had ze zich wel mee verzoend intussen. Alleen die blauwe ketting zat haar nog dwars. Ze vond het zelf niet oneerlijk om hem te houden. Ze zou er morgen heus een gulden voor betalen en dan had ze hem immers gekocht. De gulden zat al in haar portemonnee.

Maar . . . maar wie beweerde, dat die ketting juist een gulden waard was? Wie prijsde hem? Dat deed zijzelf, heel eigenge-reid. Als de ketting meer waard was, dan was het toch diefstal, dan was zij oneerlijk. Het zat Lies niet lekker. Ze praatte en lachte wel met de anderen, maar telkens dacht ze weer aan de inhoud van haar mantelzak. Haar mantel hing ginds op de kap-stok. En netjes in vloeipapier gewikkeld zat daar de vurig be-geerde ketting.

Laten de meisjes en jongens vooral eerlijk zijn, zei de meester . . . O, er was genoeg om weg te nemen, heel mooie dingen zelfs, te veel om op te noemen. En iedereen zette de aardigste din-gen met een blij gezicht neer, net of het allemaal voor henzelf was. Lies kon het soms niet begrijpen. Telkens riepen de meis-jes elkaar en lieten mooie dingen zien om ze te laten bewon-

deren. De sieradentafel trok als een magneet. Opeens had Rietje Lint de roze ketting in haar handen. „Kijk eens wat een snoezig ding,” zei ze leuk. „Ik vraag aan mijn moeder of ze die voor me koopt.”

„Wat kost die?” vroeg Adrie de Groot.

Clara, die prijzen moest, wist het niet. Toen werden Jacqueline en Martha erbij gehaald.

„Zat er geen prijsje aan?” vroeg Martha eerst.

„Niets gezien,” zei Clara. „Wat denken jullie?”

„Vast wel twee gulden!” riep Jacqueline.

„En als we er met z'n tienden voor een kwartje om sjoelen, brengt hij een rijksdaalder op,” zei Martha.

„Ja, leuk, laten we erom sjoelen. Ik geloof, dat we hem allemaal mooi vinden.”

„Eerst kijken of we hem gewoon verkopen kunnen. Twee vijftientig, hoor Clara, niet minder,” zei Jacqueline optimistisch. Lies hoorde het, ze lachte onnatuurlijk. Zij maakte er een gulden van en hij was meer dan het dubbele waard. Nu wist ze zeker, dat het fout was wat ze deed. Ze mocht hem niet houden, nee, nee, het was niet eerlijk. Ze vocht door. Och, niemand wist het toch en er was zoveel. Er zou genoeg geld voor Bep komen en die ene ketting, wat gaf dat nou? Ze deed zoveel voor de verkoping en zo'n kleinigheid, niemand zou hem missen. Er kraaide geen haan naar. Zo trachtte Lies haar gemoed tot rust te brengen, maar het lukte niet. Toen ze weg wilde gaan, brandde de ketting haar in de mantelzak . . .

Ze talmde bij de deur en opeens schoot ze terug. „Alsjeblieft Martha, ik had nog wat in mijn zak,” zei ze vreemd. Ze drukte de ketting in Martha's hand en liep daarna gauw weg.

„Wat doet Lies gek,” zei Martha.

Ze pakte de ketting uit en legde hem bij de roze. Ze waren precies eender, zag ze. Vreemd, dacht ze weer. Zou ze . . . ? Was Lies te vertrouwen? . . . Eerlijk zijn, zei de meester. Martha begreep opeens heel goed waarom de meester dit vanmorgen gebeden had.

Ze bekeek nog eens de twee kettingen, haalde haar schouders

op en ging verder. Kees en Piet wenkten, dat ze komen moest. Pa stond er met de auto. Ze moest voor 't avondeten naar huis. Het was al laat, zag ze.

Lies liep op een drafje door de dorpsstraat, probeerde zodoende Nel, haar buurmeisje, nog in te halen. Maar dat lukte niet! Ze voelde zich enorm opgelucht, blij, dat ze de blauwe ketting aan Martha gegeven had. Eerlijk wilde ze zijn, gewoon, net als de anderen. En de ketting kon haar niets meer schelen.

10. De dag

Al vroeg waren de volgende morgen alle zessers op hun post. De garage leek een grote bijenkorf. Als volleerde verkoopsters installeerden de meisjes zich achter de tafels. Ze zagen er leuk uit, hadden blijkbaar allen hun beste kleren aangetrokken. Alle kramen waren gezellig ingericht, opgetast met waren om te verkopen en vele, vele nuttige en mooie artikelen. Gerrit stond glunderlachend in een hoek met z'n molentjes en ballonnen en popelde om te beginnen. Hij was trouwens de enige niet. Met ongeduld keken ze allen naar de klok, want om tien uur zou het plechtige moment aanbreken.

Jacqueline zat achter een loket; zij beheerde het postkantoor, waar je pakketjes met verrassingen kopen kon en Martha zat naast een grote pop, die op reis ging. Iedereen mocht raden waarheen, voor een kwartje natuurlijk. De jongens beheerden de sjoelbak en het hengelspel. Kees en Piet inden de entree, die een dubbeltje bedroeg. Op een klein podium zat een groepje onder leiding van Hans Mulder. Zij zorgden voor de muziek, zouden afwisselend wat spelen en gezellige plaatjes draaien. Iedereen had een taak, niemand was vergeten, tot zelfs Aaltje Bal, die niet zo snugger was, maar die met een pienter meisje de grabbelton voor haar rekening had.

Meester Lamping was ruim op tijd aanwezig. Hij liep wat rond en maakte met iedereen wel een praatje. Het was te zien, dat hij in zijn nopjes was en genoot van de stunt. Wat genodigden kwamen binnen en tegen tien stonden er zelfs buiten al mensen te wachten tot ze de deur voor iedereen zouden openen. Eindelijk was het tien uur.

Meester Lamping begaf zich naar het podium en begon te spreken. Met een kort, leuk speechje opende hij de verkoping. Hij

prees het initiatief van de zessers en moedigde iedereen aan de „stunt” tot een prachtig succes te maken. Er werd danig geapplaudisseerd en Hans Mulder zette met z'n bandje een gezellig stukje muziek in.

Piet en Kees openden de deuren van de garage en dadelijk daarop begon de toeloop. Moeders kwamen met kleine kinderen. Ze liepen vrolijk langs de tafels en kochten van de meisjes en jongens wat van hun gading was. Het liep dadelijk erg leuk. Mensen kwamen en gingen en iedereen kocht. Iedereen raadde naar de pop en iedereen wou wel eens hengelen of sjoulen. Het werd reuze gezellig! Gerrit prees zijn molentjes en ballonnen aan en geen kind ging zonder zo'n ding naar huis. Het liep fantastisch. Met kleurtjes van opwinding stonden de jonge verkoopstertjes te rekenen. Er moest dikwijls een potlood aan te pas komen en de kramen dunden al vlug uit. De morgen vloog om. Niemand dacht aan eten. Het was vreselijk druk, want de schooljeugd kwam met kwartjes en dubbeltjes aanrennen, die ze van moeder gekregen had om haar geluk te beproe-

ven. De grabbelton werd bestormd door de kleintjes en de groteren verdrongen zich om de andere spelen. Niemand wist op 't laatst meer hoe laat het was. Ze konden de drukte maar nauwelijks verwerken.

Toen het etenstijd werd, zakte de toeloop. Op dit moment kwam bakker Van Buren binnen. Hij droeg een grote mand vol heerlijke belegde broodjes!

„Alsjeblieft, voor de zessers,” zei hij.

„Van wie?” vroegen Piet en Kees verrast.

„Van een onbekende geveer,” lachte de bakker.

Er ging een hoeraatje op, toen er ook nog kannen melk bijkwamen. Iedereen giste en probeerde uit te vissen wie de gulle geveer zou zijn, maar niemand wist het; het bleef geheim.

Daarom smaakten de broodjes misschien nog eens zo lekker. Er was voor elk een royaal maal, zodat ieder genoeg kreeg. Tegen tweeën liep de garage weer vol, gezellig vol. De kramen waren nu bijna leeggekocht. Het ging nu het meest om de vrolijke spelen en de muziek. Het was net een jeugdfeest, dat de hele middag voortduurde. De vader van Kees en meester Lamping namen telkens het grote geld weg en telden hoeveel er was. Om twaalf uur was er al vijfhonderd gulden. Het werd rondgefluiserd met gelukkige gezichten. Om drie uur zevenhonderd vijftig en om vijf uur al negenhonderd gulden. O, het was verrukkelijk. We moeten minstens duizend gulden halen, hadden ze steeds gezegd, en nu was het al zeker, dat ze er overheen kwamen. Velen moesten immers nog afrekenen en tot zes uur bleef de zaak draaien. Buiten wapperde de vlag en binnen bleef het tot het laatst toe spannend. Om halfzes sprong meester Lamping weer bij om een prachtige fruitmand Amerikaans te verkopen. Dat was een idee van Piet, die hem van thuis meegekregen had. Er werd flink geboden. De meester zette in op vijf gulden en elk kwartje of dubbeltje dat je erboven kwam, moest je betalen. Zo bracht de fruitmand vijftien gulden op. Bakker Van Buren had een taart gebracht. Die ging precies dezelfde weg, evenals een kaas van boer Jansen. Toen de grote stukken zo verkocht waren, werd de verkoping gesloten. Er

was zo goed als niets meer!

Het werd nu wachten op het einde. Alle jongens en meisjes gingen hun geld afdragen. Het werd secuur geteld en iedereen was brandend nieuwsgierig naar de uitslag, naar de opbrengst van deze „stunt”. De ogen schitterden en opgetogen liepen ze te raden. Vermoeidheid voelden ze niet en niemand wilde weg. Ze boden tegen elkaar op, tot ze zulke hoge cijfers gingen noemen, dat ze allen in lachen uitbarstten . . .

Het was verrukkelijk. Al ongeduldiger begonnen ze te kijken naar het tafeltje achter het scherm in de hoek. Eindelijk, daar waren de twee heren. Deze keer deed mijnheer Van Dalen het woord.

„Jongelui, stilte!”

Dat hoefde maar één keer gevraagd te worden. Allen stonden bij elkaar.

„Jullie stunt heeft de prachtige som opgebracht van 1238 gulden en 49 cent, zonder het bedrag op het spaarbankboekje. Hiep hiep, hoera!”

„Leve de zessers!” riep mijnheer Lamping er vlug achteraan. „Hiep hoi, hiep hoi, hiep hoi!” joelden de zessers geestdriftig. Ze grepen elkaar om de schouders en hosten een wilde rondedans. Ze waren uitgelaten van vreugde. Het was gelukt, prachtig! Ze waren niet tot bedaren te brengen. Meester Lamping gebaarde stilte om wat te kunnen zeggen. „Wat nu?” riep hij.

„Allemaal naar Bep!” schreeuwde een jongen schor.

„Ja, ja, allemaal naar Bep!” riepen de anderen in koor.

„Maar hoe?” was de vraag.

„Ik stel een bus ter beschikking,” zei garagehouder Veldkamp lachend.

„Hiep hoi, hiep hoi, hiep hoi!” zongen ze nogmaals.

En zo vrolijk zingend liepen ze naar buiten, waar ze wisten dat de bus stond.

„Stap maar in, lui,” zei Veldkamp joviaal. Zelf ging hij achter het stuur zitten om hen te rijden. Wat zaten ze vlug in de bus, die grote, uitgelaten, vrolijke troep zessers!

Wat spanning was, ja, daar wisten ze die dag aan de Kromme Gracht buiten het dorp ook van mee te praten. Bep kon zowat nergens rust vinden. Bij 't lezen kon ze zich niet concentreren, telkens wierp ze haar boek weg en probeerde wat te handwerken. En telkens ook weer begon ze met moeder te praten over de verkoping. Ze raadden samen naar het bedrag dat bijeen zou komen, maar mevrouw Heida maande tot voorzichtigheid.

„Vooral niet te hoge verwachtingen koesteren, Bep,” zei ze. „Als het tegenvalt, ben je teleurgesteld.”

„Weet ik wel, moeder,” zei Bep, „maar 't is zo leuk, dat raden.” De broertjes peddelden op hun fiets naar het dorp. Ze zwierven in de buurt bij de garage rond en zagen en hoorden van alles. Dan keerden ze opgetogen terug naar huis om te vertellen.

„Het gaat geweldig, Bep!” juichte Johan.

„D'r waren wel honderd mensen,” riep Dick.

Ze wedijverden om te zeggen wat ze gezien hadden.

„Hè, 'k wou, dat ik mee had mogen doen,” zuchtte Johan.

„Wat zou ik dat graag gedaan hebben!”

„Je bent toch mijn broer, jô!”

„Nou, en?”

„Je kunt voor je zus zo iets immers niet doen.”

„En toch vind ik het jammer,” hield Johan vol.

Wel een paar maal reden ze heen en weer. De jongens hoorden van geld.

„Je krijgt vast wel duizend gulden!” verzekerde Johan in de loop van de middag. Bep wist het niet meer. Ze vond, dat de dag voorbij kroop. Het werd haast al donker en nog eens stapte Johan op de fiets om naar het dorp te rijden. Nu bleef hij weg, o, zo lang. De lamp in de kamer ging aan en de gordijnen werden gesloten. Uitkijken op de weg ging nu niet meer, maar luisteren wel. Ze hielden hun oren gespist op elk ongewoon geluid. Moeder dekte de tafel voor de broodmaaltijd, maar van eten kwam niets. Alleen Tonny, die nergens iets van begreep, at smakelijk z'n boterhammetje met pindaakaas.

„Wat doen wij, Bep?”

„Wachten.”

„Goed,” vond moeder, die zelf ook in hevige spanning zat. Het leek of de wijzers van de klok kropen. Dick praatte eigenwijs over alles en nog wat, maar Bep luisterde niet naar hem. Ze wachtte, nerveus gespannen en intens . . . Opeens . . . daar rammelde een fietsbel!

Daar was Johan. Hij kwam struikelend over vloerkleedjes naar binnen rollen en bracht er hijgend uit: „D . . . daar . . . z . . . zijn . . . ze.”

„Wie?” vroeg Bep ademloos.

„Al . . . allemaal . . . de . . . de hele klas na . . . natuurlijk . . .”

„Joppie,” schrok Bep. Tijd om het te verwerken, kreeg ze niet, want daar klonk de claxon van de bus al, die op hetzelfde moment voor het huis stilstond.

Lachend en pratend kwamen de zessers eruit en liepen het erf van de boerderij op. Moeder stond al bij de deur en liet ze allemaal binnen. De kamer stroomde vol, Bep was er beduusd van. Met gloeiende wangen stond ze te kijken naar al die bekende jongens en meisjes: Martha, Clara, Aaltje, Lies en Nel, Kees en Peter, Hans en Piet, ze waren er allen!

Ze groetten en lachten en praatten. Het leek een grote bijenkorf. Het was heel erg leuk.

In de bus was er even gekibbeld, wie nu het geld overhandigen zou. Niemand wou het doen; allen vonden, dat de meester het maar doen moest namens hen.

De meester stelde voor om te loten, maar daar wilde niemand wat van weten. Toen gaf de meester Aaltje een wenk, zij mocht de grote enveloppe met het spaarbankboekje geven. Dat vond iedereen best en zo gebeurde het.

Toen de grote kamer eivol was, begon de meester zijn verhaal. „Beppie, al deze meisjes en jongens hebben iets voor je willen doen. Er is een verkoping geweest en er waren leuke spelen en vrolijke muziek. Het was een fijne, onvergetelijke dag voor ons allemaal en het resultaat is voor jou. Nu kan er een wagen gekocht worden, zodat je gauw weer naar school kunt gaan. Aaltje,

geef haar de grote enveloppe en het spaarbankboekje maar. Het is samen bijna veertienhonderd gulden."

Aaltje reikte het boekje en de enveloppe over en Bep nam het aan, terwijl de tranen haar in de ogen schoten. Ze wist met haar figuur geen raad en stamelde onhandig een bedankje.

„Leve de zessers!” riep de meester geestdriftig.

„Hoera, hoera, hoera! Leve de meester, hoera!” juichte de klas. En toen begonnen ze Bep te feliciteren, net of ze jarig was. Het was dwaas, maar ze wisten niets beters te doen. Mevrouw Heida was ontroerd van alles. Ze lachte en huilde en wist geen woorden te vinden. Opeens liep ze de kamer uit. In de schuur stonden heerlijke appels uit eigen tuin. Ze nam een volle mand mee naar binnen en begon te delen.

„Welbedankt, jongens en meisjes,” zei ze steeds.

„Het was enig leuk,” kreeg ze ten antwoord. „We zouden het best nog eens willen doen.”

„Nu samen een lied zingen,” stelde de meester voor.

„Ja, dat is een mooi slot van de dag,” zei Martha.

„Maar wat?”

„Bep mag het zeggen.”

Beps stem trilde en onvast zei ze: „Lof zij de Heer . . .”

De meester schikte zich achter het huisorgel en zette het lied in. Het klonk fijn uit al die jonge monden, die het uit volle borst zongen. De kamer leek te klein voor al dat geluid. Een sterke saamhorigheid verbond hen en Bep voelde zich mee opgenomen.

Toen het stil was, toeterde buiten de claxon. Mijnheer Veldkamp kreeg haast en daarom namen ze vlug afscheid. Blij en voldaan keerde iedereen naar huis terug.

Bep was overgelukkig. Nu kreeg haar leven weer perspectief, nu kon ze weer verder. Straks naar school en later naar de stad, naar de Ulo. O, haar mond stond die avond niet stil.

„We moeten er God voor danken, Bep,” zei moeder.

„Ja,” knikte Bep, en ze vouwde haar handen . . .

Zo eindigde een roerige zaterdag, die een dag geworden was om nooit te vergeten, voor Bep niet èn voor de zessers niet! De

„stunt” van klas zes was geslaagd!

Bep kon niet gauw slapen die avond. Er gingen vele gedachten door haar hoofd. Wat ben ik rijk, dacht ze. Ik heb veel geld gekregen en 't is allemaal voor mij. Het had haar overweldigd, maar diep in haar hart was nog iets anders wat haar gelukkig maakte. Al de vriendschap en de liefde van haar klasgenoten hadden haar goed gedaan. De meester had het toewijding genoemd. En dat alles voor haar, ze was er intens blij om. Straks, als ze weer naar school ging, zag ze hen allemaal weer, dan zouden ze haar opvangen en helpen.

Zo kwam er veel licht aan haar horizon en rust in haar binnenste.

